

Handläggare:
John Areschoug

Till

Miljö- och
hälsoskyddsnämnden

Telefon:0761228994

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tertialrapport 1

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande

1. Godkänna förvaltningens förslag till tertialrapport 1 samt överlämna den till kommunstyrelsen.
2. Godkänna förvaltningens förslag till omslutningsförändring med 9,6 mnkr för minskade kostnader och intäkter för externt finansierade projekt.
3. Godkänna förvaltningens förslag till rapportering för uppföljning av delmål i miljöprogram 2012 – 2015 som nämnden har eget eller delat uppföljningsansvar för enligt bilagorna 2.1 och 2.2
4. Justera beslutet omedelbart.

Gunnar Söderholm

Håkan Andersson

Förvaltningschef

Avdelningschef

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämndens beräknas göra ett nettoutfall som ger ett överskott i förhållande till budget med 3,2 mnkr. Överskottet beror på slutbetalningen för projekt BEST, som EU-kommissionen beslutat att förvaltningen har rätt till, efter behandling av överklagande av EU-revisorernas förslag. Förvaltningen kommer att ansöka om ombudgetering av dessa medel till 2015. Det bör påpekas att i prognosen har inte tagits hänsyn till eventuella ombyggandskostnader för de lokaler som avser Kemikaliecentrum. Det är oklart i vad mån fastighetskontoret

eller miljöförvaltningen ska stå för dessa kostnader, vilka därmed kan komma att påverka utfallet.

Kf:s budget om 83,3 mnkr förstärktes med en budgetjustering om 1,0 mnkr för bidrag till ökad effektivitet i bostadsproduktionen samt med 0,3 mnkr för insatser till skydd för groddjur i Judarskogens och Kyrksjölötens naturreservat. Här kan också nämnas de 3,9 mnkr som nämnden erhöll för vidareutveckling av e-tjänster, vilket dock tas upp som en omslutningsförändring och därför inte påverkar nettobudgeten.

Nämndens verksamhetsmässiga måluppfyllelse bedöms överlag bli god. Av sammanlagt 22 st nämndmål är det endast ett som markerats som Uppfylls delvis, dvs målet 1.3.3 beträffande radon i flerbostadshus, skolor och förskolor där inströmningen av mätresultat från fastighetsägare och verksamhetsutövare är lägre än väntat. Dessutom finns försening för åtagandet beträffande miljöövervakning av vatten där det finns risk för försening av arbetet med ekologisk status.

Beträffande de områden i VP 2014 där nämnden fick extra medel kan följande rapporteras:

- *Kompetenshöjande insatser (3,0 mnkr):* Förvaltningen har stor omfattning på kompetensutvecklingen. Verksamhetsstöd anordnar internt drygt 40 olika kurser med många olika inriktningar, allt från tillsynsjuridik till hantering av system och klarspråk. De olika avdelningarna har utbildnings- och utvecklingsplaner samt tillämpar nya grepp t.ex. studiecirklar och utvecklingsinriktade projektarbeten.
- *Budgetjustering för ökad effektivitet i bostadsproduktionen från Central medelsreserv 2 (1,0 mnkr):* Dessa tillfälliga medel gör att nämnden på ett verkningsfullt sätt kan delta i stadens stora satsning på byggande av 140 000 bostäder till 2030.
- *Budgetjustering för insatser till skydd för groddjur i Judarskogens och Kyrksjölötens naturreservat ur Central medelsreserv 2 (0,3 mnkr):* Förberedelser för återplantering av större vattensalamander i Kyrksjölötens natura 2000-område pågår.
- *Projektmedel för vidareutveckling av e-tjänst (4,0 mnkr):* Nämnden har erhållit 4,0 mnkr för vidareutveckling av e-

tjänsten för olägenhetshantering (olägenheter i bostäder och livsmedelsrelaterad). Detta innebär att e-tjänsten utvecklas till att vara förenlig med stadens E-tjänstplattform vilket innebär att ny funktionalitet kan utvecklas. Arbetet pågår enligt plan.

Kf har i budget beslutat om ett antal obligatoriska nämndindikatorer för MHN. Nedan redogörs för dessa för vilka MHN självt åsatt mål:

- *Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m³ luft:* MHN har satt årsmålet 55 %, uppföljningen visar dock på att målet inte kommer att uppnås pga. inströmningen av mätresultat från fastighetsägare är lägre än väntat.
- *Andel dubbdäck:* MHN har målet 0 % och prognosen är att målet uppnås.
- *Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon:* MHN har målet 100 % och prognosen är att målet uppfylls.
- *Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställs på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår:* MHN har målet 100% och prognosen är att målet uppfylls.
- *Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft:* MHN har målet (högst) 7 dagar och prognosen är att målet inte uppfylls.
- *Antal dygn över normvärdet för PM 10 i luft:* MHN har målet (högst) 35 dagar och prognosen är att målet uppfylls på de gator i innerstaden som staden ansvarar för.

Nedanstående aktiviteter har beslutats av Kf för MHN och ska leda till att Kf:s mål för verksamhetsområdet och inriktningsmål uppnås:

- *Bistå exploateringsnämnden med att utveckla grönytefaktorn:* Arbetet med att utveckla grönytefaktorn till ett verktyg som kan användas för hela staden har påbörjats, och förvaltningen är representerade i både arbetsgrupp och referensgrupp.
- *Bistå trafik- och renhållningsnämnden i att bygga ut laddinfrastrukturen för elbilar:* Arbeta pågår i arbetsgrupp med representanter från miljöförvaltningen, trafikkontoret, fastighetskontoret, Stockholm parkering och bostadsbolagen.

- *Delta i stadens upphandling av cyklar och elcyklar:* Miljöförvaltningen kommer att delta i upphandlingen enligt förvaltningens miljöhandlingsplan.
- *Implementera biogasstrategin:* Biogasstrategin är under 2013 inarbetad i stadens miljöbilsstrategi och handlingsplan för matinsamling. Miljöförvaltningen samarbetar löpande med alla aktörerna i branschen, ger underlag till Biogas-rundabordsmöten och planerar just nu ett drivmedelsseminarium i maj.
- *Implementera kemikalieplanen:* Kemikalieplanen är på remiss t.o.m. april och beslut om antagande i KF väntas fattas sommaren 2014. Nya kemikaliecentrum är på plats efter sommaren 2014. Några aktiviteter och åtgärder enligt kemikalieplanen är påbörjade. Efter antagande av kemikalieplanen kan staden påbörja implementeringen av samtliga åtgärder.
- *Implementera miljöbilsstrategin:* Förvaltningen arbetar för implementering av strategin genom ett antal aktiviteter.
- *Inrätta ett kemikaliecentrum:* Rekrytering av specialister pågår.
- *Nämnden ska i verksamhetsplan 2014 klargöra hur den kommer att genomföra det verksamhetsspecifika EU-positions-papper den har antagit i enighet med policy om EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna:* Nämndens verksamhetsspecifika EU-positions-papper kommer genomföras genom aktiviteterna: Bevaka EU-initiativ och försöka påverka EU-regelverket inom nämndens verksamhetsområde; lyfta och driva stadens och nämndens intressen i Eurocities-nätverket; genomföra strategiskt viktiga EU-projekt.
- *Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet:* Tas fram under 2014.

Bilagor

1. SLK:s blankettset för ekonomin.
- 2.1 Uppföljning av miljöprogrammet 2012 - 2015, delmål där MHN har eget eller delat uppföljningsansvar, SLK:s blankettset.
- 2.2 Uppföljning av miljöprogrammet, delmål där MHN har eget eller delat uppföljningsansvar. Utdrag från Miljöbarometern.
- 3 Uppföljning av e-tjänster.

Sammanfattande analys

I förslaget till tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall om 81,4 mnkr, vilket ger ett överskott om 3,2 mnkr jämfört med Kf:s budget om 83,3 mnkr som i avstämningsärendet erhöll budgetjustering med 1,0 mnkr för ökad effektivitet i bostadsproduktionen samt en budgetjustering om 0,3 mnkr för insatser till skydd av groddjur i Kyrksjölötens och Judarskogens naturreservat. Överskottet beror på slutbetalningen för projekt BEST, som EU-kommissionen beslutat att förvaltningen har rätt till, efter behandling av överklagande av EU-revisorernas förslag. Förvaltningen kommer att ansöka om ombudgetering av dessa medel till 2015. Avvikelserna brutto på kostnadssidan uppgår till 10,5 mnkr varav omslutningsförändringarna utgör 9,6 mnkr. Avvikelsen för intäkterna uppgår till totalt 13,7 mnkr varav omslutningsförändringarna utgör 9,6 mnkr samt på ovan nämnda slutbetalning för EU-projekt.

Det bör påpekas att i prognosen har inte tagits hänsyn till eventuella ombyggnadskostnader för de lokaler som avser Kemikaliecentrum m.fl. uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige och som enligt tidigare uppgifter skulle bekostas av fastighetskontoret. Nu pekar det mesta på att nämnden får själv bära hela kostnaden. Det beräknas ge en resultatpåverkan på ca. 1,5 mnkr som inte ingår i prognosen.

I VP 2014 identifierades en ekonomisk osäkerhet. Det gällde projektet Hållbara Järva där det uppstått en del avvikelser samt i vissa fall svårigheter att nå uppsatta mål. Boverkets ersättning till staden kan komma att påverkas och risken bedöms i tertialrapport 1 ligga i nivån 1,78 mnkr.

Nämnden bedöms i stort sett uppnå sina mål.

Inom tillsynsområdet utförs arbetet i stort sett som planerat och i tertialrapporten finns en redogörelse för varje tillsynsområde. Nedan ges exempel på områden där finns intressanta resultat och som visar på tillsynens stora bredd:

- Trafikkontoret har sedan hösten 2013 genomfört åtgärder för att minska PM 10 halterna på de 35 gator i staden där miljö kvalitetsnormerna överskrids. Det har givit stor effekt på de gator som staden har ansvar för.
- Inom olägenhetshanteringen är syftet att olägenheter skyndsamt avlägsnas och målet för 2014 är bl.a. att ytterligare korta handläggningstiden, efter den kraftiga minskningen under 2013, dvs mediantiden detta år för ett ärende var 124 dagar att jämföra med 188 dagar år 2011, en minskning med 34 %.
- Inom livsmedelskontrollen visar kontrollerna under första kvartalet att andelen företag som blivit underkända (6 %) minskat ytterligare jämfört med 2013 (8 %) vilket tyder på en bättre förmåga hos företagen att följa lagstiftningen. Inom livsmedelskontrollen genomförs under året projekt som syftar till att utreda och stävja matfusk, granskar internethandeln med livsmedel, utvecklar dricksvattenkontrollen samt kontrollerar

närings- och hälsopåståenden om livsmedel. Hittills har aktiviteter med inriktning på matfusk hunnits med och resultaten tyder på att fusk och fel med informationen om livsmedel förekommer om än i liten utsträckning.

- Inom tillsynen enligt Tobakslagen finns vid slutet av mars 17 pågående ärenden vilka i huvudsak utgörs av restauranger med uteserveringar som bedöms vara för inbyggda för att bedömas som utomhusyta. Diskussioner pågår om hur e-cigarett och vattenpipor ska hanteras.

Inom området projekt- och program märks bl.a. nedanstående områden:

- Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 antogs av Kf den 24 mars 2014, och har kommunicerats på stadens webbplats och har även varit del i en större kommunikationsinsats med anledning av att Stockholm i mars utsågs till årets klimatstad av WWF och därigenom kommer att representera Sverige i den internationella tävlingen.
- Staden förbereder en ansökan till EU:s nya program Horisont 2020-Smart Cities under SLKs samordning och där miljöförvaltningen ingår tillsammans med Stockholms hem, Trafikkontoret, Fastighetskontoret och STOKAB. Härutöver finns ett flertal externa industripartners. Ansökan kan bli stadens största hittills till EU och omfattar en rad områden såsom energieffektiviseringar i byggnader, smarta transportlösningar mm. Ansökan görs gemensamt med Köln och Barcelona.
- I en kampanj inom Klimatsmarta stockholmare där sex företag med drygt 800 anställda deltar, har deltagande företag kommit överens om att minska utsläppen från de anställdas arbetspendlingsresor med 15 % till 2015.
- Inom Energicentrumets verksamhet med stöd till stadens förvaltningar och bolag med energieffektivisering kan bl.a. nämnas framtagande av åtgärdsförslag till kulturförvaltningen för att uppnå målet 10 % energieffektivisering och en förstudie för installation av solceller i två skolor hos SISAB.
- En uppföljning av stadens miljöprogram görs i tertiärrapport 1 och avrapporteras till Ks. Miljöförvaltningen avrapporterar de delmål och indikatorer där MHN har ett uppföljningsansvar.
- Kemikaliecentrum är under uppbyggnad. En samordnare finns hittills anställd och övrig rekrytering av specialister pågår som förväntas vara på plats efter sommaren.
- En ny dagvattenstrategi har tagits fram i förvaltnings- och bolagsövergripande arbetsgrupp som under våren 2014 kommer att tas upp i deltagande förvaltningars nämnder samt i Stockholm Vattens styrelse och därefter tillställas Kf för beslut.
- Bulleremissionsdirektivet som Stockholm, genom Eurocities, yttrat sig över är en besvikelse då en minskning om 2,6 dB väntas vara införd för nyproducerade fordon år 2029. Fullt genomslag av denna minskning ges först när bilparken ersatts med nya bilar, dvs ytterligare 15-20 år senare. En slutsats av detta är att staden även framgent behöver avsätta medel för bullerskyddsåtgärder genom skärmar och fönsteråtgärder samt satsa på att avskärma trafikbuller från viktiga rekreationsområden.

Inom området miljöövervakning sker arbetet inom ett antal huvudområden såsom biologisk mångfald, mark, vatten, miljögifter m.fl. Särskilt kan nämnas:

- Webbportalen Miljödata för visning och hantering av databasens data är nu framtagen och Miljödata driftsätts under 2014 och kommer att fungera som ett internt

handläggarstöd. Gränssnittet är lätthanterligt och data kan presenteras i både kart- och tabellform.

- Upphandling av undersökning av markföroreningar i parker och lekplatser har inletts.
- Arbetet med att ta fram en ny utvecklad miljö- och hälsoutredning har inletts med målsättningen att kunna redovisa en ny rapport till för MHN under våren 2015. Utredningen ska fungera som underlag för ett nytt miljöprogram.
- Arbete pågår med att ta fram och förankra ett nytt program för övervakning av biologisk mångfald. GIS-skikt med ekologiskt särskilt känsliga områden har sammanställts och kommer att tillgängliggöras internt och externt.
- Förberedelser för återinplantering av större vattensalamander i Kyrksjölötens Natura-2000-område pågår. För bl.a. detta arbete erhöll förvaltningen en budgetutökning med 0,3 mnkr under 2014.

Inom området miljöhänsyn i fysisk planering kan nämnas:

- Projektiden för "Urbana ekosystem tjänster" har förlängts till 17 december 2014. Aktiviteter genomförs enligt projektplan. En diskussion om fortsättning för C/O City efter 2014 förs med projektpartners och Vinnova och skiss för fortsättning planeras att lämnas in i oktober 2014.
- Inflyttning har skett i fem av de sexenergieffektiviserade husen inom projekt "Hållbara Järva".
- Av de solceller som planeras att sättas upp inom Hållbara Järva är 50 % installerade. Hållbara Järvas solcellssatsning omnämns som en av anledningar till att staden vann Earth Hour City Challenge.

När det gäller förvaltningens arbete med intern effektivitet pågår ett antal utvecklingsprojekt:

- Genomgång av förvaltningens administrativa processer med syfte att förenkla och utnyttja teknikens möjligheter maximalt.
- Förvaltningens omfattande interna utbildningsprogram genomförs enligt plan. Inte minst bidrar det till att öka kompetensen inom administrativa rutiner så att de anställda kan "göra rätt från början".
- Ett arbete pågår med övergång till processororienterad informationsredovisning och under 2014 ska förvaltningen anslutas till E-arkivet.
- En översyn sker av tidredovisningen i syfte att kunna förenkla och effektivisera denna och kunna minska antalet system som används.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

 Uppfylls helt

Kommentar

Under detta inriktningsmål ligger merparten av nämndens verksamhet. Uppföljningen visar på en god måluppfyllelse inom flertalet nämndsmål. I några fall förutses mindre avvikelser. Målet avser samtliga nämnder och MHN bidrar med sina delar inom miljö och hälsa vilka bidrar till att Stockholm uppfattas som en attraktiv och trygg stad.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till att Stockholm kan fortsätta att bygga på sitt goda anseende på miljöområdet vilket är en av stadens konkurrensfördelar liksom att en väl fungerande tillsyn bidrar till ett företagsklimat där lagregler för miljö och livsmedelshantering gäller lika för alla. Inte minst genom e-tjänsterna utvecklas väl fungerande och effektiva kontakter med företagen. NKI-värden har visat mycket goda resultat på servicen under 2013 men nämnden söker också nya vägar för utvärdering av servicen och här kan nämnas Livsmedelskontrollens kundundersökning med hjälp av vykort som för perioden januari - mars visar på goda värden på bemötande och standarden på kontrollen.

Rollen som myndighet ger begränsningar i möjligheterna att handla upp verksamheter och att avknoppa. Trots detta har en betydande del av nämndens verksamhet köpts in även om detta inte räknas som verksamhetsentreprenader. Indikatorn nedan mäter externa kostnader för olika verksamheter som definieras av staden, i förhållande till nämndernas totala kostnader.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlad verksamhet i		0 %	0 %	37 %	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
konkurrens					
Kommentar					
Rollen som myndighet ger begränsningar i möjligheterna att handla upp verksamheter. Trots detta köps en betydande del av nämndens verksamhet in även om detta inte räknas som verksamhetsentreprenader.					

Nämndmål:

1.1.1 Förvaltningen ger en god service och bedriver tillsyn med hög professionalitet mot företag och andra verksamhetsutövare i staden

 Uppfylls helt

Kommentar

Punktlighetsmålen visar på en bra måluppfyllelse. Svar på miljörapporterna ska lämnas senast 30 juni så här finns inga mätvärden.

En preliminär sammanräkning av månadsvärdena för 2013 visar på att NKI-värden ytterligare har höjts något från förra årets "all time high" på NKI 72 då helåret 2013 visar NKI 74.

Livsmedelskontrollen har förbättrat möjligheten för de personer som möter inspektörerna att kommentera hur de upplevde mötet genom att dela ut förfrankerade vykort med en kort enkät. Ca 650 vykort har delats ut under perioden januari-mars och 70 svar har inkommit, en svarsfrekvens på drygt 10%. Över 90% av de som svarade ger högsta möjliga betyg (veldig eller mycket nöjd) avseende bemötandet. Knappt 90% ger även högsta möjliga betyg på frågan om hur de upplevde standarden på kontrollen. Rapporterna som skrivs efter kontrollbesöket får genomsnittsbetyget 4 på en 5 gradig skala. Även om svarsfrekvensen är förhållandevis låg signalerar de svar som inkommer att kontrollen utförs professionellt med en upplevd hög standard och med hög grad av service.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	100 %	97,8 %	90 %		Tertial 1 2014
 Företagen uppfattar inspektörerna som professionella (NKI värde)		72	70		2014
Kommentar: Indikatorn följs upp per helåret 2014.					
 Miljörapporter besvaras senast 30 juni.		91,8 %	95 %		Tertial 1 2014
Kommentar					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Aktuell för uppföljning först i tertialrapport 2					
 Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll om registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar.	99,4 %	96,6 %	90 %		Tertial 1 2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

 Uppfylls helt

Kommentar

Kf:målet liksom indikatorn nedan avser samtliga nämnder i staden. MHN bidrar med sina delar till uppfyllelsen. Nämndens arbetsuppgifter är högt specialiserade vilket påverkar förutsättningarna att kunna ta emot sökande från Jobbtorget. Däremot kan nämnden ofta ta emot studerande som gör sin praktik, personer som arbetstränar och lönebidragsanställda. Förvaltningen kommer uppskattningsvis att ha minst 4-6 exjobbare och 3-4 praktikanter under året. Det kan tilläggas att Miljöförvaltningen i år planerar att ta in 10 sommarjobbare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	0 st	0 st	0 st	1600 st	Tertial 1 2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

 Uppfylls helt

Kommentar

Under detta mål finns 13 av nämndens 22 mål. Av dessa bedöms samtliga utom ett uppfyllas. Målvärdet beräknas inte uppnås pga. inströmningen av mätresultat från fastighetsägare är lägre än förväntat. Dessutom förväntas en försening beträffande åtagandet om miljöövervakning av vatten där det finns en risk för försening av arbetet med ekologisk status

Målet som avser den största verksamheten är 1.3.1 Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsynen, svarar för närmare hälften av nämndens verksamhet. De andra stora områdena som täcks in av mål är miljöövervakning med ett stort antal aktiviteter vilka visar god måluppfyllelse. Projekt och programverksamhet där mål finns t.ex. avseende växthusgaser, energibesparing, miljöbilar, kemikaliearbetet, vattenarbetet, arbetet mot buller mm. Också här finns en god måluppfyllelse.

Nedan redovisas obligatoriska nämndindikatorer och aktiviteter avseende MHN beslutade av Kf. Av indikatorerna avser en del miljöförvaltningens förhållanden, andra avser olika uppgifter om miljötillståndet i hela staden. Som framgår av aktiviteternas kommenterar förväntas samliga bli utförda under året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck		0 %	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2014
 Andel elbilar	16,67 %	16,67 %	16 %	9 %	2014
 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m3 luft		48,22 %	55 %	tas fram av nämnd/styrelse	2014
Kommentar Inströmningen av mätresultat från fastighetsägare är lägre än förväntat. Dock kommer vi att skicka ut en påminnelse till de som fått våra informationsbrev, i april/maj för att väcka liv i frågan, och få fastighetsägarna att planera för mätning under hösten/vintern.					
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 1 2014
 Andel		100 %	100 %	tas fram av	Halvår 1 2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon				nämnd/styrelse	
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår			100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2014
 Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft			7	tas fram av nämnd	2014
Kommentar Antal dygn över 60 ug/m3 har fram till den 24 april år 2014 varit: 13 st vid Hornsgatan, 4 st vid Folkungagatan, 6 st vid Sveavägen och 10 st vid Norrlandsgatan. Miljökvalitetsnormen för dygn får överskridas 7 gånger per år. År 2014 har inletts med en mycket mild och relativt blåsigt vinter. Den milda vintern medför lägre utsläpp från t ex vägtrafiken och höga vindhastigheter har underlättat utvädring och spridning av vägtrafikens avgaser. Halterna kvävedioxid är alltså betydligt lägre jämfört med samma period år 2013. Trots den positiva inledningen på året så överträds miljökvalitetsnormen för dygnsmedelvärdet under år 2014.					
 Antal dygn över normvärdet för PM 10 i luft			35	tas fram av nämnd	2014
Kommentar Antal dygn över 50 ug/m3 har fram till den 24 april år 2014 varit: 9 st vid Hornsgatan, 9 st vid Folkungagatan, 9 st vid Sveavägen och 2 st vid Norrlandsgatan. Miljökvalitetsnormen för dygn får överskridas 35 gånger per år. År 2014 har inletts med en mycket mild och snöfattig vinter med ovanligt torra vägbanor. Detta har skapat goda förutsättningar för åtgärder i form av dammbindning och städning i ett tidigt skede under året, ca 1 månad tidigare än normalt. Trafikkontoret inledde redan under oktober år 2013 en ambitiös dammbindning på 34 gator med höga halter av PM10 i Stockholm. Dammbindning sänker dygnsmedelhalten med 20 – 40 %. Att vägbanorna varit torra har även medfört att det inte skapats någon stor depå av vägdamm på vägbanan utan kontinuerlig utvädring och spridning av slitagepartiklar orsakade av dubbdäck har skett. När det inte finns någon omfattande vägdamsdepå som byggts upp under vintern får vi inte heller extremt höga halter under våren. Sannolikt får vi inga överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10 på de gator som staden ansvarar för år 2014.					
 Total fosforhalt i sjöar		100 %	83 %	83 %	2014
 Växthusgasutsläpp per		3,2 ton	3,1 ton	3,1 ton/inv	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
stockholmare (ton/inv)					
Kommentar Siffervärdet för periodens utfall avser det år beräkningarna genomfördes. 2013 beräknades utsläppen för år 2011 med en prognos för år 2012. Utsläppsvärdet för år 2011 var 3,2 ton/inv. Detta är alltså utfallsvärdet för 2013 som då överensstämmer med Kf:s årsmål. Anledningen till att beräkningsår och rapporteringsår skiljer sig åt är eftersläpning i statistik som ligger till grund för beräkningarna. Utsläppsvärdet för 2012 kommer att beräknas i slutet av år 2014 och rapporteras till MHN i början av 2015.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bistå exploateringsnämnden med att utveckla grönytefaktorn	2014-01-01	2014-12-31	
 Bistå trafik- och renhållningsnämnden i att bygga ut laddinfrastrukturen för elbilar	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Arbete pågår i arbetsgrupp med representanter från miljöförvaltningen, trafikkontoret, fastighetskontoret, Stockholm parkering och bostadsbolagen.			
 Delta i stadens upphandling av cyklar och elcyklar	2014-01-01	2014-06-30	
Kommentar Miljöförvaltningen kommer att delta i upphandlingen enligt förvaltningens miljöhandlingsplan.			
 Implementera biogasstrategin	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Biogasstrategin är under 2013 inarbetad i stadens miljöbilsstrategi och handlingsplan för matinsamling. Miljöförvaltningen samarbetar löpande med alla aktörerna i branschen, ger underlag till Biogas-rundabordsmöten och planerar just nu ett drivmedelsseminarium i maj.			
 Implementera kemikalieplanen	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Kemikalieplanen är på remiss t.o.m. april och beslut om antagande i KF väntas fattas sommaren 2014. Nya kemikaliecentrum är på plats efter sommaren 2014. Några aktiviteter och åtgärder enligt kemikalieplanen är påbörjade. Efter antagande av kemikalieplanen kan staden påbörja implementeringen av samtliga åtgärder.			
 Implementera miljöbilsstrategin	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Förvaltningen arbetar för implementering av strategin genom ett antal aktiviteter.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inrätta ett kemikaliecentrum	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Rekrytering av specialister pågår.			

Nämndmål:

1.3.1 Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsyn

 Uppfylls helt

Kommentar

Under detta mål redogörs för tillsynsarbetet och dess effekter. Dessutom tas tillsynen upp under målet 1.3.2 *Utföra tillsyn motsvarande avgiften, 1.3.3 Alla flerbostadshus, skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade mot radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft samt 2.3.1 Snabb och effektiv service.*

Under detta mål redogörs för tillsynens inriktning och iakttagelser vid tillsynen Redogörelsen sker efter lagstiftning, ansvarig tillsynsavdelning och område/bransch.

7 Kap Miljöbalken, Skyddade områden, avdelningen Plan och miljö

Nya reservat: Förvaltningen har följt arbetet och överlämnat synpunkter på förslag till reservatsbeslut, gränser och skötselplaner. Gemensamt tjut tas fram till miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och ExploN i maj.

Skyddade områden: Förvaltningen har under perioden vid flera tillfällen deltagit i möten med Förbifart Stockholms delprojekt som berör Sättra och Hansta naturreservat. Förvaltningen har också varit ute i fält tillsammans med TrV:s entreprenörer inför provborrningar i Igelbäckens kulturresevat, Sättraskogens och Hansta naturreservat. Några internremisser från SBK om åtgärder i reservaten har hanterats, bland annat gällande siktröjningar i Sättraskogens och Hansta naturreservat, en löptävling i Hansta, ledningsdragning i Sättraskogen och installation av spolplatta för fritidsbåtar i Grimsta naturreservat. Förvaltningen har också följt upp tidigare beslutade tillståndsärenden. Klagomål under perioden har främst rört åtgärder som staden själv utfört så som trygghetsröjningar i Sättraskogen och naturvårdande gallring i Igelbäckens kulturresevat. Förvaltningen har träffat förvaltarna för alla reservat och påbörjat diskussioner kring årets skötselinsatser. Förvaltningen har också deltagit i arbetet med att inrätta tre nya naturreservat.

9 Kap Miljöbalken, Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd,

Avdelningen Plan och Miljö

Vägtrafik

Det löpande arbetet i den stadsgemensamma bullerskyddsgruppen pågår enligt plan där huvudfokus är att bidra till miljömässigt bästa åtgärder enl åtgärdsprogrammet buller. En enkät till boende vid den nya bullerskärmen vid Nynäsvägen har skickats ut i mars.

Årsrapport för vägtrafiktillsynen 2013 redovisades i miljö- och hälsoskyddsnämnden den 18

mars. Åtgärder genomförs enl åtgärdsprogrammet luft: Sedan hösten 2013 genomför TK åtgärder för att minska PM10-halterna på de 35 gator i staden där MKN överskrids. Hittills i år och under perioden fram till 3 april har parikelnormen överskridits 30 ggr på Essingeleden (L:a Essingen), 9 ggr på Folkungagatan och Sveavägen samt 7 ggr på Hornsgatan och 2 överskridanden på Norrlandsgatan. Dygnsnormen får överskridas max 35 ggr/år. Dygnsnormen för NO2 som får överskridas max 7 ggr per år har vi under samma period 10 överskridanden på Hornsgatan, 7 ggr på Norrlandsgatan, 6 ggr på Sveavägen, 3 ggr på Folkungagatan och 2 ggr på Essingeleden.

Motorbanor

Järva MC har ansökt om tillfälliga evenemangstider som har godkänts enligt beslut MHN 2014-02-04. Vidare har klubben, under överseende av förvaltningen, grävt ur del av diket som går genom banan då flödet stoppat upp pga av slam.

Spår

Förvaltningen har deltagit i ett samrådsmöte med Trafikverket och andra berörda kommuner om ogräsbekämpning. Förvaltningen har gjort en inspektion och lämnat synpunkter om hänsyn till naturmiljön inom SLL:s projekt för att tillgänglighetsanpassa Djurgårdslinjen. Förvaltningen har lämnat synpunkter på SLL:s Riktlinje om buller och vibrationer genom deltagande i ref.grupp.

Flyg

Under perioden har en löpande dialog förts om bullerisoleringsprojektet. Förvaltningen har lämnat synpunkter på ändringar av verksamheten.. Vidare sker löpande samråd om hanteringen av glykol. Förvaltningen deltar i ett arbete tillsammans med LST, TrV och andra förvaltningar i staden om riksintresset Bromma flygplats.

Hamn

MHN har yttrat sig till MMD gällande Hamnens prøvotidsredovisning avseende buller från hamnverksamheten i Värtahamnen-Frihamnen. Nämnden har i huvudsak ställt sig positiv till Hamnens villkorsförslag för buller men konstaterar även att Hamnens redovisning behöver kompletteras med en närmare beskrivning av Hamnens möjligheter att begränsa bullret från de trafikerande rederierna genom avtal och/eller differentierade hamnavgifter. En sådan redovisning behövs för att MMD ska kunna fastställa slutliga bullerkrav som ska gälla för Hamnens verksamhet och som även kommer vara dimensionerande för den planerade bostadsutbyggnaden i NDS.

Miljöförvaltningen har haft återkommande dialog med Hamnen och genomfört ett platsbesök avseende utbyggnaden av Värtapiren. Kontroll och hantering av bullerstörningar från bygget samt utsläpp av länshållningsvatten är exempel på frågeställningar. Platsbesök har även genomförts i Containerterminalen i Frihamnen tillsammans med LST som för närvarande utreder om terminalen ska klassas som "Farlig verksamhet" enligt lagen om skydd mot olyckor (2003:778). Förvaltningen handlägger för närvarande en anmälan om en mindre ändring av hamnverksamheten som avser anläggande av ett nytt kryssningsläge i norra Frihamnen. Den planerade ändringen föranleds av att Hamnen identifierat ett ökat behov av kryssningslägen.

Exploateringsprojekt

Regelbundna tillsynsmöten hålls med TrV för avstämning av verkets egenkontroll som fortfarande är god. Möten hålls även med TrV resp. ExploK gällande framtagande av nya kontrollprogram för Förbifarten och Slussen. TrV och ExploK har lämnat in ett tjugotal ansökningar om arbete utanför ordinarie arbetstid där förvaltningen i vissa fall framfört synpunkter på bl.a. bullermätningar. Nämnden har yttrat sig över två remisser från mark- och miljödomstolen gällande Trafikverkets kompletteringar av sina ansökningar om tillstånd för grundvattenbortledning och hamnverksamhet i samband med byggande och drift av Förbifarten. Nämnden yrkade bl.a. att villkor om kompensationsåtgärder ska fastställas för de berörda reservaten samt att störningar från den miljöfarliga verksamheten i första hand ska regleras i kontrollprogram och inte genom villkor. Nio inspektioner har genomförts av bostadsbyggen. Brister i egenkontrollen har konstaterats vid två av inspektionerna. Bristerna har åtgärdats helt eller delvis efter uppmaning.

Energianläggningar

Av ca 30 tillstånds- och anmälningspliktiga anläggningar lämna 20-talet miljörapporter där granskning påbörjats. På fyra anläggningar bedriver nämnden tillsyn över rivningen av anläggningarna.

Inspektion och tillsynsmöten för byggandet av nya biobränslepannan ,som utgör den åttonde produktionsenheten, vid Värtaverket har skett under året, där nämnden bl.a. hanterat klagomål på buller från bygget och från verket. Störningssituationen i området är komplicerad då såväl

Norra Länken som byggandet av NDS och den nya Värtapiren kan generera påverkan på omgivningen.

Tillsynen avseende egenkontrollen och avvecklingen av oljekabelnätet (avser kablar som är isolerade med olja) fortsätter. Fortum Distribution har förelagts att undersöka en avvecklad kabelsträcka som tidigare angivits vara tömd. Skälet till detta är att en stor mängd olja påträffades vid undersökningsarbeten på Strandvägen, föranledda av planerad spårvägsbyggnad.

Energianvändning/pannrumstillsyn i fastigheter

Plan- och miljöavdelningen har under ett antal år arbetat med tillsyn över fastighetsägare. Urvalskriteriet har varit flerbostadshus som fortfarande haft kvar oljeeldning. Denna lista har gått igenom och all fastighetsägartillsyn bedrivs numera av förvaltningens hälsoskyddsavdelning. Då vissa fastighetsägare visat sig motvilliga att komma in med efterfrågade uppgifter övervägs nu, i ett par fall, vitesförelägganden. Här handlar det då om att redovisa godkända kontrollrapporter för cisterner.

Avfallsanläggningar

Avfallsanläggningarna i Stockholm utgörs av skrotar, mellanlager av allt från farligt avfall till sopsand, behandling av elavfall och kylmöbler och sortering av papper, bygg- och rivningsavfall och annat avfall. Dagvattenhanteringen har blivit en viktig tillsynsfråga och den förbättras successivt hos flera av anläggningarna. Just dagvattenhantering och risk för påverkan på Bällstaån genererade, under 2013, mycket arbete på en anläggning som förbehandlar elavfall. Detta arbete har fortsatt hittills under året och föreläggande kring provtagning planeras.

Färg-, kem och läkemedel

Även här gäller att tillstånds- och anmälningsspliktiga större verksamheter som lämnar årliga rapporter besöks när förvaltningen fått in dessa rapporter. Förvaltningen har, efter samråd med länsstyrelsen, som anmälningssärende hanterat Octapharmas tillkommande produktionslinje. Detta är en linje för tillverkning av läkemedel som inte innefattas av bolagets gällande tillstånd, dvs. en ny verksamhet inom bolaget. Den tillkommande verksamheten innebär inte ökad miljöpåverkan från bolaget.

Grafiker/fotolabb

Sammantaget finns drygt 20 lite större grafiska verksamheter kvar i Stockholm. De besöks vart annat år och under 2013 har fem av dessa besökts. Besöken baseras på lämnade miljö-/årsrapporter som kommer in senast 31 mars. Kampanjen där användningen av ftalater i textilscreenfärger kontrolleras pågår. Resultatet av denna genomgång kommer att rapporteras till nämnden under året. Förvaltningen gör vidare en genomgång av samtliga mindre verksamheter som finns i tillsynsregistret. Dessa verksamheter besöks inte regelbundet, och betalar heller inte fast avgift, och förvaltningen konstaterar – så långt uppdatering skett - att många numera avvecklats.

Verkstad och ytbehandlare, inkl U-verksamheter

Branschen omfattar cirka 300 – 700 företag varav de flesta är små verkstäder och ytbehandlare. Ambitionen är att besöka 80-100 små verksamheter årligen och hittills i år har dryga 20-talet inspektioner genomförts.

Kemtvättar

Alla kemtvättarna lämnar årsrapport bl.a. över lösningsmedelsförlust och, inspektionerna genomförs som uppföljning av inlämnade årsrapporter. och inspektion av en tredjedel av de rapporteringsskyldiga, årligen. Arton verksamheter har besökts under året.

Bilvård/bensin:

Den sammanställning som förvaltningen gjort över analyserna på det utgående avloppsvattnet visar på förbättringar jämfört med tidigare år. Den planerade tillsynen tar sitt avstamp i de resultat av avloppsvattenprovtagning som verksamheterna redovisar under våren. Huvuddelen av besöken genomförs därför under årets senare hälft. För buss- och tågdepåer, som också ingår i denna bransch, är förhållandena vad avser provtagning annorlunda och besöken kan spridas bättre under året, sju verksamheter har hittills besökts.

Kross, betong och asfalt

I branschen fanns i början av året tolv verksamheter som betalar årsavgift. Det handlar om permanenta krossar samt tillverkning av betong och asfalt. Huvuddelen av produktionen och därigenom också tillsynen sker under barmarksperioden. Ett klagomål på en kross i Årsta har återigen aktualiserats och förvaltningen har också fått propåer, från boende i Stockholms stad, att ingripa mot en kross i Huddinge.

Avloppsreningsverk

Tillsynen över Stockholm Vatten (SVAB) utgörs av återkommande möten, med olika

inriktning, avseende själva reningsverken, ledningsnätet, slamfrågor etc.

Tidigt under hösten 2013 beslutade SVAB att Bromma reningsverk ska läggas ned och att detta avlopp ska överföras till Henriksdal. Bolagets arbete med Stockholms Framtida AvloppsRening (SFAR) genererar fler och annorlunda kontakter med förvaltningen. I början av året deltog förvaltningen, tillsammans med bl a länsstyrelsen, i ett samråd kring hur tillståndsansökan lämpligen ska utformas. Enligt SVAB:s plan ska tillståndsansökan lämnas in i mitten av året

Livsmedelsindustri

Stockholm har 25-talet företag inom branschen som omfattas av återkommande tillsyn och därför betalar årlig tillsynsavgift. Till detta kommer mellan fem och tio företag som nu timdebiteras för tillsynen. Fyra till fem av dessa ska klassas in för årlig tillsynsavgift.

Oljehamn

Oljehamnen vid Loudden omfattar åtta företag och dessa lämnar miljörapporter och granskning av dessa har påbörjats. Verksamheterna har nya, tidsbegränsade, tillstånd där fått sk utredningsvillkor vad avser släckvatten samt behov av erosionsskydd för cisternerna. Yttrande över två av bolagens förslag vad avser släckvatten har lämnats.

Avdelningen Hälsoskydd

Olägenhetsärenden

Syftet med tillsynsansvaret för inkommande klagomål på boendes inomhusmiljö är, att tillse att olägenheter skyndsamt åtgärdas. Mål för området under 2014 är bland annat att korta handläggningstiden från start till dess att en olägenhet är åtgärdad. Dessutom skall handläggningen av obefogade klagomål minimeras.

Under kvartalet har 164 olägenhetsärenden inkommit varav 39 direkt har kunnat avslutas medan 125 ärenden har bedömts behöva vidare utredning för att avgöra om de är befogade eller inte. Mediantiden för utredning av ett klagomålsärende år 2011 var 188 kalenderdagar. Motsvarande siffra år 2013 sjönk till 124 dagar. Detta betyder att avdelningen effektiviserat handläggningen av klagomålsärenden.

Förskola/skola

Under perioden första kvartalet har 11 anmälningsärenden inkommit, 5 av dessa gäller privata verksamheter. Två av anmälningarna gäller förändringar i befintliga verksamheter. Totalt har 13 inspektioner genomförts, som avser just anmälningsärenden

Den ökade efterfrågan på förskole- och skolplatser gör att verksamheter etableras på platser som från början inte var tänkta för sådan verksamhet såsom industriområden, områden nära trafik, och även i andra lokaler tex kontorslokaler och bostadslokaler. Det gör att avdelningens bedömning blir allt mer komplicerad, och diskussion förs med andra funktioner inom förvaltningen och andra förvaltningar för att kunna göra bedömningar i enskilda ärenden. Hälsoskyddsavdelningen har tagit initiativ till ett samarbete med utbildningsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret för att tydliggöra de olika synvinklar som förvaltningarna har på området som kan möjliggöra ett förhållningssätt från alla förvaltningar och som gör att handläggningen förenklas.

Inom den riktade tillsynen har 50 inspektioner utförts. Fokus har varit tillsyn av förskolor och kontroll av ventilation, buller från fasta installationer, hygien och städning. Hälften av de inspekterade verksamheterna hade sådana brister att de behöver följas upp i separata ärenden. 21 anmärkningar på buller från fasta installationer. Fem med anmärkningar på bristfällig ventilation. En av verksamheterna fick anmärkningar på både buller och bristfällig ventilation. Under kvartalet har totalt 54 nya uppföljningsärenden startats och 25 ärenden har avslutats.

Bostadsfastigheter

Syftet med tillsynen är att fastighetsägaren ska ha en god egenkontroll i sin verksamhet avseende inomhusmiljön, vilket förebygger olägenheter för människors hälsa och för miljön. Målet för 2014 är att kontrollera ca 240 fastighetsägares verksamhet genom utföra ca 440 inspektioner.

Fram till sista mars har 188 tillsynsärenden startats med metod A. 16 inspektioner har utförts med metod A, av dessa har 4 fått anmärkningar som kräver uppföljning. Flertalet anmärkningar avser varmvattentemperatur. Därefter finns ett antal anmärkningar på att radonmätningar inte utförts och brister i ventilationen.

Radon

Av totalt 11 100 flerbostadsfastigheter, både privatägda och kommunala, är 5 450 fastigheter, 49 procent, färdigkontrollerade och godkända och ligger under riktvärdet 200 Bq/m³. De cirka 2700 fastigheter som är kontrollerade men ej godkända, 25 procent, utgörs av fastigheter där åtgärder pågår för att åtgärda förhöjda halter eller där kompletterande mätningar behöver utföras.

För att öka takten av mätning och ge fastighetsägaren större frihet påverka handläggningstid, skickades i höstas en uppmaning till ca 1500 fastighetsägare i Söderort, Södermalm och Yttre Västerort om att mäta radon i sina flerbostadshus. Av dessa har hittills 173 fastighetsägare inkommit med handlingar. Påminnelse kommer att skickas ut under våren.

Av totalt 1047 förskolor och 366 grund- och gymnasieskolor, både privata och kommunala, är 850 motsvarande 60 procent, kontrollerade med avseende på radon.

Bassängbad

Under perioden har tiden ägnats åt uppföljning av pågående ärenden och övervakning av badvattenkvaliteten. Fram till sista mars har inga inspektioner på bassängbad genomförts. Inventering av oanmälda bad har gjorts m h a olika nätsökningar. Av dessa framkom att minst 3 badanläggningar finns som är oanmälda, från vilka anmälan ska begäras in.

I januari hölls möte med idrottsförvaltningen och fastighetskontoret med fokus på uppföljning av idrottsförvaltningens simhallsärenden. Uppföljningen av dessa ärenden ska rapporteras till miljö- och hälsoskyddsnämnden i september. Ärendena rör brister i ventilation, vattenkvalitet, legionellasäkerhet samt vissa egenkontrollrutiner.

Totalt handläggs för närvarande 26 inspektionsärenden, 19 badvattenärenden och 11 anmälningsärenden.

Under mars har Stockholm tillsammans med övriga kommuner anordnat en tillsynskonferens inom det så kallade Bassängnätverket där Folkhälsomyndigheten deltog. Stockholm har aktivt

deltagit i arbetet för att ta fram ett råd för hygienrutiner vid simhallar och en guide för hantering av anmälan nya bad.

Plaskdammar

Förvaltningen har fått kännedom om att ett tiotal plaskdammar kommer att renoveras eller byggas om under året. Ett möte har hållits mellan trafikkontoret, stadsdelarna och miljöförvaltningen för att diskutera de riktlinjer och underlag som finns vid projektering av dessa renoveringar. Stadsdelarna i Västerort har under första tertialet rapporterat förbättringar i egenkontrollen och förebyggande arbete för att förra årets brister i drift och vattenkvalitet inte ska upprepas under sommaren 2014.

Hygienverksamheter

Under perioden har fyra anmälningsärenden inkommit. Dessa avsåg en tatueringsverksamhet, två akupunktörer och en fotvårdsverksamhet. Dessa har inspekterats och samtliga hade fungerande rutiner.

Strandbad

Förberedelser inför årets badsäsong pågår. Möte med strandbadens verksamhetsutövare kommer hållas under våren. Nämnden svarade, på en remiss om anläggande av strandbad vid Kristinebergs Strand och Hornsbergs Strand. Nämnden tillstyrkte dessa.

Värmepumpar

Marknaden för värmepumpar för enskilda fastigheter bedöms osäker. Vissa områden tycks vara mättade på bergvärme så som Bromma och Enskede. En viss ökning kan komma att ske i områden som idag har fjärrvärme och gas om prisbilden gynnar värmepumpsinstallationer. Hittills har ansökningar för 17 stora och 95 små anläggningar lämnats in. Det är ungefär lika många små och stora värmepumpsanläggningar som det söks tillstånd för i år, som under samma period förra året.

Enligt branschen Svenska värmepumpföreningen ökade försäljningen generellt i landet av alla typer av värmepumpar under det fjärde kvartalet 2013. Den största ökningen stod bergvärmepumparna för, + 22 %, jämfört med fjärde kvartalet 2012.

Vård- och omsorgsboenden

Tillsynsarbetet inom området sätter igång under april månad.

Restauranger och evenemang samt alkoremiss

Syftet med tillsynsområdet restauranger och evenemang är att förebygga och avlägsna störningskällor kopplade till buller. Målet med tillsynen för 2014 är att utföra 10 inspektioner på restauranger under sommarhalvåret och samverka med polisens tillståndsenhet. Vidare ska hälsoskyddsavdelningen svara skyndsamt på remisser från Socialförvaltningen.

Avdelningens inspektörer har för erfarenhetsutbyte träffat poliser som jobbar mot kriminalitet i krogmiljön. Avdelningen har yttrat sig över två tillstånd för offentliga tillställningar, ett gällande dans och ett som avsåg högtalarutrop från moské. Ett remissyttrande till aprilnämnden har lämnats gällande Socialnämndens förslag till riktlinjer för serveringstillstånd. I yttrandet framförs att riktlinjerna behöver omarbetas för att bli mer konkreta och användbara för de verksamheter som söker serveringstillstånd. Remissyttranden

gällande serveringstillstånd har fortgått enligt rutin. Under första kvartalet har 147 alkoholremisser inkommit och besvarats.

Syftet med tillsynsområdet höga ljudnivåer är att avlägsna och förebygga olägenheter pga. buller. Målet för 2014 är att mäta ljudnivåer på nattklubbar och biografer. Tre pågående klagomål drivs gällande för höga ljudnivåer på nattklubbar/barer, där två är inkommande klagomål från besökare.

Service till allmänheten via Direktservice och Kontaktcenter

Syftet med Direktservice är att besvara stockholmarnas miljö- och hälsoskyddsfrågor inom avdelningens ansvarsområde, och att hantera inkommande klagomål på ett effektivt sätt.

Under perioden har 125 olägenhetsärenden har startats. Av dessa inkom 66 procent av ärendena via e-tjänsten. Detta är en ökning med 15 procentenheter jämfört med samma period förra året (51%). Ärenden som inkommer via e-tjänsten är mer kompletta än om de inkommer genom de traditionella vägarna. Detta innebär att mindre tid behöver läggas på att begära in kompletterande uppgifter för att inleda utredning av ärendet.

Under perioden har 138 st nya ärenden delats ut till handläggare. Det är dubbelt så många jämfört med samma period förra året (69 st) och förklaras av att ärenden från handläggare som slutar återutdelats via DS för fortsatt handläggning. Ärendeslagen fördelas enligt följande: 38 procent bullerärenden, 13 procent luktärenden, 12 procent temperaturärenden, 12 procent ventilationsärenden, 10 procent fuktärenden och 13 procent övriga ärenden. I övriga ärenden ingår bl.a. anmälningar om bristande märkning av kosmetiska produkter, anmälan och nedskräpning. Av det totala antalet utdelade ärenden utgjorde återutdelade ärenden 27 procent.

Drygt 750 e-post har hanterats i DS under 2014. Samma period förra året var det ca 500 epostmeddelanden och ca 900 året innan det. De stora skillnaderna kan bero på olika sätt att räkna eller faktiska förändringar i det inkommande flödet.

Kontaktcenter har hanterat 4 492 st inkommande samtal jämfört med 4768 motsvarande period 2013. Av dessa vidarekopplades 1739 samtal till DS vilket ligger över målsättningen att inte vidarekoppla mer än 25% av de inkommande samtalen. Avtalet mellan förvaltningen och Kontaktcenter ses just nu över.

Djurtillstånd

Hittills i år har det inkommit 3 ansökningar om tillstånd att hålla höns.

Enskilda avlopp

Utifrån tillsynsarbetet med avloppsinventeringen 2013 fortsätter handläggningen i pågående ärenden. En lista över gemensamhetsanläggningar i koloniområden har tagits fram. Den kan ligga till grund för tillsyn av enskilda avlopp i just koloniområden. En ansökan om tillstånd för sluten tank och en ansökan om tillstånd för torr toalettlösning har inkommit.

10 Kap Miljöbalken, Förorenade områden

Avdelningen Plan och Miljö

PCB

Eftersom PCB-förordningen anger 30 juni som slutdatum för att avlägsna PCB-haltiga fogmassor i ett stort antal fastigheter har förvaltningen, i två omgångar, påmint aktuella fastighetsägare. Som en följd av detta har antalet saneringsanmälningar, i likhet med dispensansökningar, ökat i början av året.

Kvicksilver

Branschen utgörs av krematorier, laboratorieverksamheter samt tandläkare. När det gäller tandvården är ambitionsnivån att 80-100 verksamheter ska besökas varje år. 10-talet tandläkare har inspekterats hittills i år. Förvaltningen planerar under året att förelägga 30-talet tandläkare om sanering och planering av detta pågår. Förutom möjliga oklarheter kring huvudmannaskap och rådighet, och därav följande svårigheter med att utforma förelägganden är en annan viktig del, som nu bereds, den faktiska möjligheten att genomföra åtgärderna.

Mark

Antalet ärenden styrs av utifrån kommande initiativ. Några större projekt som fortgår är Norra Djurgårdsstaden (NDS) där undersökningar och sanering av marken pågår och i Södra Värtan (del av NDS) där en sanering av ett berggrum genomförs. I Vinterviken har provtagningen avslutats och staden, genom exploateringskontoret, har åtagits sig huvudmannaskapet i det fortsatta arbetet med avhjälpandeåtgärder. Vid den blivande bullervallen i Kista pågår mottagning av massor vilket syftar till att minska både behovet av jungfruliga massor och behovet av långa transporter. Ett inledande möte med stadens förvaltningar och bolag avseende framtida hantering av/krav på schaktmassor har hållits.

14 Kap Miljöbalken, Kemiska produkter

Avdelningen Plan och Miljö

Kemikalietillsyn

Tillsynen bedrivs i projektform, inte minst inom ramen för storstadssamarbetet. Tillsynsprojekten rapporteras löpande till nämnden. Aktuellt under våren är deltagande i Kemikalieinspektionens projekt avseende lågprissmycken. Motståndet hos butiksägarna har varit/är stort och hittills har arbetet också pekat på en mindre väl fungerande av uppdelningen av tillsynsansvar mellan KemI och kommunerna.

Avdelningen Hälsoskydd

Köldmedier

Preliminärt har 1544 av 1850 (83%) rapporter lämnats in, i tid varav 281 har inkommit via e-tjänsten, vilket motsvarar ca 18% av antalet inlämnade rapporter. Ca 1500 utskick till potentiella aggregatägare har gjorts; endast 20 av dessa har rapporterat att de har anmälningspliktiga köldmediemängder. Arbetet med att hitta nya köldmedieobjekt fortsätter. Inspektion av ca 120 potentiella köldmedieobjekt kommer att utföras under våren.

Kosmetiska produkter

Tre anmälningar om skadliga kosmetiska produkter har inkommit från allmänheten och avser

frätskador från ett nagellack, avsaknad av märkning på svenska och förekomst av det miljöskadliga ämnet triclosan i en deodorant. Förberedelser pågår inför tillsynen av smycken som säljs i butiker. Både hälsoskyddsavdelningen och plan- och miljöavdelningen deltar i tillsynen och hälsoskyddsavdelningen kommer att inspektera ungefär 7 butiker.

Cisterner

Målet för arbetsområdet är att bedriva tillsyn på de 190 cisterner som skulle utfört kontroll 2014 cisterner. Genom att tillse att kontrollen är utförd minskar vi risken för att cisterner springer läck och därmed förorenar marken och utgör risk för människors hälsa. Sedan årets början har 31 anmälningar om att cistern tagits ur bruk inkommit. Under perioden har det fattats sex beslut om miljöstraffavgift med anledning av ej utförd kontroll.

15 Kap Miljöbalken, Avfall

Avdelningen Plan och Miljö

Bygg- och rivningsavfall

Tillsynen pågår kontinuerligt och ett mer organiserat samarbete med stadsbyggnadskontoret, där nämnden bl a fått tillgång till SBN:s diarium har förbättrat möjligheten att hitta lämpliga tillsynsobjekt. 16 nya rivningsärenden har påbörjats under året.

Övriga tillsynsprojekt

Tillsyn över avfallstransportörer har sammanfattats i en rapport till nämnden. Ett pågående examensarbete kommer att fördjupa sig i den eventuella inverkan som Lunda industriområde har på Bällstaån, i anslutning till detta kommer verksamheternas avfallshantering (utomhus) att granskas.

Avdelningen Hälsoskydd

Avfall

Målet för 2014 är att genom informationssatsningar öka medvetandegraden om återvinning av avfall. Genom producentansvar, utsortering av matavfall samt genom att förhindra felaktig hämtning och hantering av avfall bidrar vi till att omhänderta avfall på ett miljörätt sätt. Året har inletts med att inspektera 6 butiker och restauranger där förvaltningen fått tips om att hämtning av hushållsavfall sker av annan än kommunen. Tipsen kommer från trafikkontoret.

Avdelningen har påbörjat framtagandet av informationsmaterial om källsortering och avfallsminimering riktat till barn i låg- och mellanstadiet. Detta sker i samarbete med trafikkontoret. Arbetet med att driva klart tillsynsärenden gällande möjligheterna till matavfallsinsamling fortsätter.

Återvinningsstationer

Målet för 2014 är att fortsätta bedriva tillsyn mot FTI och granska deras egenkontroll. Detta görs bland annat genom granskning av rutiner och inspektion av utvalda stationer samt uppföljande möten. Tre nya klagomål inkommit avseende nedskräpning runt återvinningsstationer (ÅVS). Ett klagomål avser även buller från glaslämning. Under mars presenterade FTI en prototyp av en ny ljudisolerad glasbehållare som placerades på Rörstrandsgatan för att minska bullret från glasinsamlingen. I juni kommer glasbehållarna av

ytterligare fyra stationer bytas ut till den nya ljudisolerade modellen. Ett stort problem med ÅVS är att det inte är alla av stadens medborgare och verksamhetsutövare som respekterar hur dessa får användas. Avdelningen ska undersöka möjligheterna till lämpliga informationssatsningar.

Båtklubbar

Syftet med tillsynen är att tillse att båtklubbarna har en god egenkontroll för verksamheten för att förhindra olägenheter för människors hälsa och miljön. Genom att minska skadliga utsläpp till östra Mälaren och dess stränder uppnås miljönytta. Målet för 2014 är att inspektera 10 båtklubbar.

Under våren har flera klubbar, som omfattades av tillsynen 2013 redovisat interna rutiner för avfallshantering och val av båtbottnfärg. Förvaltningen fungerade i flera fall som en rådgivande instans gällande frågan hur klubbarna kan utforma kraven till sina medlemmar.

Sedan slutet av 2013 deltar förvaltningen i regelbundna möten med SMBF (Saltsjö-Mälarens Båtförbund), SSF (Stockholms Seglarförbund) och idrottsförvaltningen. Detta samarbete har efterfrågats och är en viktig informationskanal för att nå ut med förvaltningens tillsynsarbete och bedömningsgrunder. Diskussionspunkter under våren var framförallt miljöinvesteringar som toatömningsstationer och spolplattor för båttvätt med efterföljande rening, som staden bygger under 2014. Förvaltningen följer även Havs- och vattenmyndighetens arbete att ta fram rekommendationer kring användandet av biocidfria färger som innehåller miljöfarliga ämnen

Strålskyddslagen

Solarier

En anmälan om solarierverksamhet har handlagts och inspekterats, och visade sig ha bra egenkontroll och godkända rör i samtliga solarier.

Smittskyddslagen

Legionella

Syftet med tillsynen är att förebygga och utreda orsaker till legionellasmitta. Målet för 2014 är att utreda samtliga till förvaltningen inkomna rapporteringar av legionellafall. Vidare ska avdelningen ägna extra uppmärksamhet åt fastighetsägares förebyggande arbete avseende legionellaspridning. Ett arbete startades 2013 där avdelningen avser bygga ett register över öppna kyltorn i staden för att möjliggöra framtida spårning av legionellautbrott.

Fram till sista mars har inga nya legionellafall inkommit. Ett nytt sätt att inventera fastigheter med kyltorn genom att flygfotografera med en fjärrstyrd helikopter har provats. Resultatet har inte analyserats klart än. Stöd till handläggare som jobbar med bassängbad har utförts; vid förelägganden, möten med Idrottsförvaltningen och provtagning i Tensta simhall, där legionella påvisades.

Lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Saneringsintyg för fartyg

5 saneringsintyg har hittills utfärdats utan anmärkningar. Beredskapsplan för hur smittat fartyg ska hanteras, håller på att arbetas fram tillsammans med stadens beredskapsansvarig

och Hamnen.

I januari behandlade nämnden förvaltningens förslag till svar på Socialstyrelsens remiss om utfärdande av saneringsintyg för fartyg enligt internationella hälsoreglementet (IHR). Remissen handlade om utfärdandet av saneringsintyg ska gå över till Transportstyrelsen eller om kommunerna ska behålla rätten till utfärdande av saneringsintyg. Av nämndens remissvar framgår att nämnden anser att utfärdandet även i fortsättningen ska av kommunen.

Tobakslagen

Syftet med tillsynen är att förebygga olägenheter för människors hälsa avseende rök från tobak på offentliga platser. Målet för 2014 är att inspektera uteserveringar där mer än 50 % av uteplatsen är inbyggd.

Fram till sista mars finns 17 pågående tobaksärenden. Det är i huvudsak restauranger med uteserveringar som bedöms vara för inbyggda för att bedömas som utomhusyta. Inga inspektioner har utförts under 2014, men uppföljande inspektioner på objekten planeras samt att ett antal nya objekt kommer att läggas till. Hos de tillsynsvägleddande myndigheterna pågår diskussioner om hur e-cigarettor och vattenpipor ska regleras. Några tydliga bestämmelser finns ännu inte. Länsstyrelsen genomförde i februari ett tillsynsbesök på förvaltningen med avseende på vår tillsyn enligt Tobakslagen. Rapport sades komma i april, men har ännu inte dykt upp.

Länsstyrelsen genomförde i februari ett tillsynsbesök på förvaltningen med avseende på vår tillsyn enligt Tobakslagen. Rapport sades komma i april.

Kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Utföra riskbaserad kontroll för att tillse att företagen tar ansvar för säkra livsmedel.
Kontrollen ska utföras så att MHN uppfattas som trovärdig

Livsmedelskontroller ska i huvudsak utföras med hänsyn till den risk som livsmedelshanteringen medför. I risken inkluderas märkning av och information om innehåll i ett livsmedel. I den reguljära kontrollen sätts störst fokus på mikrobiologiska risker i samband med hantering av livsmedel.

Under årets första 3 månader har knappt 15 sanktionsbeslut utfärdats vilket är lägre än tidigare år under samma period. Den vanligast orsaken är bristfällig i nedkylning av livsmedel, otillräcklig rengöring eller undermålig personlig hygien bland kökspersonal. Initialt har endast 6% av årets utförda kontrollbesök lett till omdömet "underkänd". Företagens förmåga att följa lagstiftningen bedöms ha ökat de senaste åren och regelverket är mer känt och inarbetat. Efterlevnaden är bättre överlag bland företagarna.

Planlagd riktad kontroll i projektform

Viss del av den planerade kontroll genomförs i projektform. Sådan projektbaserad kontroll ger ett systematiskt arbetssätt som präglas av tydliga målsättningar, fokus genom avgränsningar

och möjligheten att djuploda inom vissa kontrollområden. Väl genomförda projekt ger en utmärkt möjlighet till analys av en bransch eller efterlevnaden inom ett visst område. Därmed skapas också underlag för planering av kommande projekt och effekten av det utförda arbetet blir tydligare. Projekten genomförs ofta i samarbete med andra kommunala eller centrala myndigheter för bästa möjliga effekt och likvärdighet i tillsynen.

Under 2014 genomförs projekt som utreder och stävjer "matfusk", granskar internethandeln med livsmedel, utvecklar dricksvattenkontrollen samt kontrollerar närings- och hälsopåståenden om livsmedel. Projekten är nedbrutna på mindre aktiviteter. Under årets första månader har ett antal aktiviteter med fokus på eventuellt matfusk hunnit bli utförda.

- En länsövergripande provtagningskampanj av kebabkött har koordinerats och genomförts. Närmare 90 prover på kebabkött har tagits runt om i Stockholms län och skickats på djurartsanalys. Majoriteten av produkterna visade sig innehålla vad som utlovades, i regel rent nöt- eller kycklingkött. I enstaka produkter har emellertid spår av andra djurslag noterats och ett fall av odeklarerade köttslag har påträffats. Den produkten visade sig innehålla upp till 30% fårkött trots att den marknadsfördes som nötkött. Spår av hästkött har också påträffats i enstaka fall.
- Nötkött på restaurang har granskats särskilt i en nationellt samordnad insats där närmare 30 kommuner deltagit och 240 restauranger har kontrollerats. I 8% av dessa kontroller konstaterades att den angivna styckningsdetaljen, exempelvis oxfilé eller ryggbiff, inte fanns att tillgå i restaurangen. I 4% av fallen saknades information om köttets ursprung.

Sammanfattningsvis tyder dessa resultat på att fusk med eller fel i informationen kring livsmedel förekommer om än i liten utsträckning. Övriga projekt och aktiviteter är under uppstart eller sker senare under året.

Nämndmål:

1.3.2 Utföra tillsyn motsvarande avgiften.

Uppfylls helt

Kommentar

Nämndmålet bedöms komma att uppfyllas. Under löpande år är det dock inte möjligt eller meningsfullt att följa upp målet då fakturering och utförd tillsyn inte matchar.

Nämndmål:

1.3.3 Alla flerbostadsfastigheter, skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq /m3 luft.

Uppfylls delvis

Kommentar

Inströmningen av mätresultat från, fastighetsägare med anledning av höstens radonkampanj är lägre än förväntat. Dock kommer vi att skicka ut en påminnelse till de som fått våra informationsbrev, i maj för att väcka liv i frågan, och få fastighetsägarna att planera för mätning under hösten/vintern.

När det gäller radon i förskolor/skolor pågår ett intensivt arbete med att uppmana verksamheterna att inkomma med sina mätresultat. Möten med SISAB och Utbildningsförvaltningen har hållits för att aktualisera frågan och om hur vi på bästa sätt får in mätresultaten.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 6.2.1 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft i %.		48	55		2014
 6.2.2. Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft.	75	75	75		2014
 6.2.3. Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.	60	75	80		2014

Nämndmål:

1.3.4 Genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötillståndet som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete

 Uppfylls helt

Kommentar

Samordna och långsiktig planera miljöförvaltningens miljöövervakning

Utveckling och utvärdering av preliminär långsiktig miljöövervakningsplan har förberetts.

Miljöövervakning inom biologisk mångfald

Arbete pågår med att ta fram och förankra ett nytt program för övervakning av biologisk mångfald. GIS-skikt med ekologiskt särskilt känsliga områden har sammanställts och kommer att tillgängliggöras internt och externt. Förberedelser för återinplantering av större vattensalamander i Kyrksjölötens natura 2000-område pågår. Uppgifter från stadens artdatabas ArtArken har matats in i den nya versionen av nationella Artportalen. Uppdatering av webbapplikationen som möjliggör koppling mellan ArtArken och Artportalen pågår.

Miljöövervakning klimatförändringar och klimatanpassning

Arbetet med inventering av klimatdata inleds under första halvåret 2014. Omvärldsanalys sker genom kontakter med SMHI, länsstyrelsen och kommuner.

Miljöövervakning mark

Upphandling av undersökning av markföroreningar i parker och lekplatser har inletts. Planering för/upphandling av undersökning av 20 parkområden inom staden pågår. Sammanställning och inrapportering av data från senaste grundvattenundersökningen samt tidigare mark- och grundvattenundersökningar i miljödatabasen pågår.

Miljöövervakning miljögifter

I den reguljära övervakningen analyseras vatten och fisk från tre lokaler med avseende på metaller och organiska miljögifter. Under 2014 ingår Brunnsviken som en fjärde punkt. Resultaten från 2012 och 2013 års mätningar kommer att rapporteras under hösten 2014.

Den sedimentstudie som staden tillsammans med länsstyrelsen genomförde under 2013 kommer också att rapporteras under hösten 2014.

Miljöövervakning vatten

Makrofytundersökningen genomförs enligt plan. På grund av resursbrist då ordinarie personal allokaterats till arbete med Miljödatabas och miljödataportal finns risk för försening i fortsatt arbete med miljöövervakning av ekologisk status.

Påbörja arbetet med att utveckla miljö- och hälsoutredningen till ett planeringsunderlag för samtliga tillsynsområden

Arbetet med att ta fram en ny utvecklad miljö- och hälsoutredning har inletts. Målsättningen är att redovisa en ny rapport för MHN under våren 2015. Utredningen ska fungera som underlag för ett nytt miljöprogram.

Genomföra miljöövervakning inom området miljöns inverkan på människors hälsa

Insamling och bearbetning av medborgarenkäten pågår. Resultaten förväntas senare under

våren. Enkät efter bullerskyddsåtgärd längs Nynäsvägen skickades ut i mars 2014. Redovisning beräknas kunna göras innan sommaren. Ett antal bullerutbredningskartor har levererats under tertialet. Kvalitetssäkring pågår tillsammans med trafikkontoret.

Åtgärder för att minska luftföroreningshalter i staden

Sedan hösten 2013 genomför Trafikkontoret åtgärder i form av dammbindning och tidig städning för att minska PM10-halterna på de 35 gator i staden där MKN överskrids. Hittills i år och under perioden fram till 24 april har partikelnormen överskridits 32 ggr på Essingeleden (L:a Essingen), 9 ggr på Folkungagatan, Sveavägen och Hornsgatan samt 2 överskridanden på Norrlandsgatan. Dygnsnormen får överskridas max 35 ggr/år. Vad gäller dygnsnormen för NO2 som får överskridas max 7 ggr per år har vi under samma period 13 överskridanden på Hornsgatan, 10 ggr på Norrlandsgatan, 6 ggr på Sveavägen, 4 ggr på Folkungagatan och 2 ggr på Essingeleden. Under år 2014 klaras sannolikt miljökvalitetsnormen för PM10 på de gator staden ansvarar för.

Andelen dubbdäck på Hornsgatan är trots förbudet ca 30%. Inga nya förbud är beslutade. Regeringen har ännu inte avgjort den av Länsstyrelsen hänskjutna frågan om dubbdäcksförbud på ytterligare två gator i Stockholm men tillsatte i mars en utredning om förutsättningarna för en skatt på dubbdäck.

I början av mars godkände förvaltningen Eurocities förslag till uttalande om EU:s direktiv om nationella utsläppstak för luft.

Erbjuda förvaltningens expertkompetens inom luftövervakningsområdet till externa aktörer

Efterfrågan på SLB-analys kompetens är fortsatt hög. Under år 2014 väntas ca 50 utredningsuppdrag genomföras främst i samband med bostadsexploatering och i infrastrukturprojekt. Fortsatt forskning vad gäller luftföroreningars hälsoeffekter kommer att ske i samarbete med miljömedicinsk expertis. Efterfrågan på mätjänster har ökat de senaste 2 åren

Genomföra drift av regionalt system för övervakning av luftmiljö på uppdrag Luftvårdsförbundet i Stockholm och Uppsala län enligt avtal för år 2012 - 2015.

Genomförs i enlighet med avtal fram till den 31 december år 2015 Förbundet kommer att utökas till att även omfattat Södermanlands län under år 2014.

Nämndmål:

1.3.5 Genom Miljöbarometern och Miljödata erbjuda aktuell och lättillgänglig information om stadens miljösituation och miljöarbete.

 Uppfylls helt

Kommentar

Kommunicera miljösituationen i Stockholm och stadens miljöarbete via Miljöbarometern

Under 2014 utvecklas bl.a. indikatorer om klimatanpassning och natur/biologisk mångfald. Besökarantalet på miljöbarometern är drygt 3000 unika besökare per månad.

Lagra och tillgängliggöra miljöförvaltningens mät- och geodata via Miljödata

En webbportal, Miljödata, för visning och hantering av databasens data är framtagen. Miljödata driftsätts under 2014 och kommer att fungera som ett internt handläggarstöd. Från databasen tillgängliggörs sedan mars 2014 flera av miljöförvaltningens miljödata mot övriga förvaltningar, bolag och externa utförare via elektroniska tjänster. Hitintills har 26 externa tjänster, t.ex Biotopkartan, Habitatnätverk, Grundvattenkartan och grundvattenkvalitet från 2012 publicerats som öppen data.

Nämndmål:

1.3.6 Genom MHN:s expertkompetens utveckla stadens miljöarbete och bidra till att målen i Stockholms miljöprogram och andra program uppfylls och följs upp.

 Uppfylls helt

Kommentar

Bevaka och utveckla MHN:s och stadens intressen i externa miljö- natur- och vattenvårdssamarbeten.

Som representant för MHN och Stockholms stad deltar förvaltningen i olika externa samarbetsformer för att utveckla arbetet och bevaka nämndens och stadens miljö- och naturvårdsintressen. Nedan exemplifieras några resultat från första kvartalet:

- Förvaltningschefen medverkar i Regionala miljömålsrådet, regionala miljögruppen, styrgruppen för Miljösamverkan Stockholms län och SKL:s miljöchefsnätverk, se nedan.
- Enligt framtaget miljöövervakningsprogram för Igelbäcken utförs i år utökad provtagning av vattenkemi samt basprogram för bottenfauna och fisk.
- I den regionala samverkansgruppen för Matrix Green pågår arbete med att ta fram en manual och användarstöd. Verktöget har demonstrerats på ett seminarium anordnat av Länsstyrelsen.
- Luftvårdsförbundets tilläggsprogram för övervakning 2013 omfattade kartläggning av luftföroreningshalter i större hamnar inom samverkansområdet samt sammanställning av kommunernas räkning av dubbdäck på parkerade bilar. Resultatet har under första kvartalet år 2014 redovisats för förbundets styrelse och för kommunernas kontaktombud. Dessutom har halterna av kvävedioxid och partiklar (PM10) kartlagts och redovisats för kommuner i Gävleborgs län.
- Förvaltningen deltar i planeringen av ett miljögiftseminarium som är ett samarrangemang mellan vattenvårdsförbunden för Mälaren och kustvattnet samt Stockholms stad och Västerås stad. Seminariet ska hållas i november 2014.
- Den 8 april arrangerade Tyresåns vattenvårdsförbund ett välbesökt dagvattenseminarium, med fokus på planeringsfrågor och dagvattenhantering. Politiker och tjänstemän deltog från samtliga sex kommuner som omfattas av Tyresåns avrinningsområde. Årsmöte för förbundet hålls den 11 april, där Stockholm kommer att informera om det nya förslaget till Handlingsplan för god vattenstatus.
- I stadens klimatanpassningsgrupp har arbetet under första kvartalet har inriktats på

remissbehandling internt inom staden av de rapporter som togs fram under 2013, som underlag för beslut om inriktning på det fortsatta arbetet.

Stadens samarbeten:

- Länsstyrelsens Regionala Miljömålsråd som utformar och utvärderar miljömålen på regional nivå.
- Länsstyrelsens Regionala miljömålsgrupp med uppdrag att följa upp miljöarbetet i länet.
- Miljömålsnätverket; representera Stockholms stad i Miljömålsnätverket. Nätverket leds av Lst och KSL, och är ett beredningsorgan till Nationella miljömålsrådet.
- Styrgruppen för MSL Miljösamverkan Stockholms län.
- Miljöchefsgruppen Sveriges kommuner och landsting.
- Brunnsvikensamarbetet som inriktas på att förbättra statusen i sjön.
- Bällstaågruppen; Leder och samordnar det kommunövergripande samarbetet kring Bällstaån. I samarbetet ingår länsstyrelsen och Trafikverket. Beskrivning av aktiviteter för Bällstaån redovisas under 1.3.8.
- Igelbäcksguppen; representera Miljöförvaltningen i samarbetsorgan för Igelbäcken bestående av kommuner, Länsstyrelsen, Trafikverket och föreningar. Provtagning enligt övervakningsprogram i samarbete med övriga kommuner.
- Kustvattenvårdsförbundet; representera Stockholms stad i SKVVF:s beredningsgrupp och därmed påverka förbundets inriktning. Redovisa till MHN om förbundets verksamhet. Delta i referensgrupp för framtagande av webbplatsen svealandskusten.se.
- Mälarens Vattenvårdsförbund; representera Stockholms stad i Mälarens Vattenvårdsförbunds arbetsgrupp och därmed påverka förbundets inriktning.
- Stockholm och Uppsala läns Luftvårdsförbund som övervakar regionens luftkvalitet.
- Naturvårdsverkets referensgrupp för screening av miljögifter; deltagande i nationell referensgrupp, ca 2 möten per år.
- Regional samverkansgrupp för vidareutveckling av MatrixGreen; delta i regional samverkansgrupp som grund för vidareutveckling av GIS-verktyget MatrixGreen, ett verktyg som stöd för bedömning av spridningssamband i landskapet, som underlag till fysisk planering, miljöövervakning m.m.
- Stadens Naturvårdsnätverk; med fokus på miljöövervakning och åtgärdsarbete representera miljöförvaltningen i stadens samlade forum för naturvårdsfrågor. Medverkande förvaltningar är: miljöförvaltningen, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, idrottsförvaltningen, stadsmuseet och Hässelby-Vällingby SDF.
- Storstadsdialog och -samarbete om kemikalier med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande kemikalier.
- Sveriges Ekokommuner; representera Stockholm stad och samordna stadens arbete i det kommunala nätverket och föreningen Sveriges Ekokommuner. Föreningen som består av 83 kommuner arbetar för att Sveriges alla kommuner ska bli hållbara. Medlemskommunerna representeras av en tjänsteman och en politiker i ledande ställning.
- Södertörnsekologerna; representera Miljöförvaltningen i det kommunala naturvårdsnätverket och samverkansorganet Södertörnsekologerna. I nätverket ingår, förutom Stockholms stad, kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö. Ordförandeskapet delas mellan kommunerna. Verksamhetsrapporter delges MHN.
- Tyresåns Vattenvårdsförbund; representera Stockholms stad i Tyresåns Vattenvårdsförbund,

arbetsgruppen med tjänstemän från berörda kommuner, Länsstyrelsen och Stockholm Vatten. Medverka till genomförandet av Tyresåns åtgärdsprogram 2010-2015.

- Storstadsdialog och -samarbete om fysisk planering med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande miljöfrågor i fysisk planering.
- Storstadsdialog och -samarbete om stadens ljud med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande trafikbuller samt externt industribuller.
- Bullerskyddsgruppen: Stadens samlade kompetens vad gäller bullerskydd från stadens centrala förvaltningar; Mf, Tk, SBK, Explo.
- Bullernätverket i Stockholms län; Nätverk för samverkan i bullerfrågor i samarbete mellan Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Kommunförbundet Stockholms län.
- Klimatanpassningsgrupp; Samverkansgrupp med aktivt deltagande från Mf, SBK, Explo för att stödja SLK:s med klimatanpassningsarbetet i Stockholm.
- Biogas - Öst; Ett regionalt samarbete kring biogas i Mälardalen lett av Energikontoret i Mälardalen.
- Storstadsdialog och -samarbete om energieffektiviserings- och klimatarbete med Malmö och Göteborg; erfarenhetsutbyte med kollegor i Malmö och Göteborg i frågor rörande energieffektivisering och klimat.
- Projektledning av det regionala energi- och klimatrådgivningsarbetet med Stockholms läns kommuner samt Håbo kommun.
- Klimatkommunerna; representera Stockholm stad i det kommunala nätverket Klimatkommunerna. Klimatkommunerna som består av 32 kommuner och ett landsting (Stockholms län) arbetar för att Sveriges kommuner ska minska utsläppen av växthusgaser. Medlemskommunerna representeras av en tjänsteman och en politiker.
- Länsstyrelsens hälsoskyddsnätverk.

Bidra till att målen i Stockholms miljöprogram uppfylls och följs upp.

Uppföljning av miljöprogrammet 2012-2015 ska ske årligen i ett separat ärende till kommunfullmäktige. I nedanstående tabell framgår i sammanfattande form miljöförvaltningens bedömning av delmål som MHN har eget eller delat uppföljningsansvar för. Hela bedömningen inklusive underlag redovisas i bilaga 2.2.

Delmål (ansvarig för uppföljningen)	MHN:s bedömning i korthet (se bilaga 8 för mer information)
--	--

Delmål (ansvarig för uppföljningen)	MHN:s bedömning i korthet (se bilaga 8 för mer information)
1.2 Stadens egna fordon ska vara miljöbilsklassade och köras på förnybart bränsle, och av stadens upphandlade transporttjänster ska miljöfordonsandelen öka (MHN)	 Målet uppnås helt. - För bilar som staden har köpt eller ingått leasingavtal under 2013 är 89 procent av miljöfordon. Till utgången av 2015 bedöms målet 100 procent uppnås. - Målet för tankningsgrad bedöms uppnås. Målet är redan uppfyllt för etanol (87 procent), och nästan för fordonsgas (83 procent). - Målet avseende transporttjänster saknar ännu system för uppföljning. Förvaltningen kommer att arbeta med detta under 2014. - Alla godstransporter och entreprenader som upphandlas har idag miljökrav på fordonen för att reglera utsläppen av NOx och partiklar.
1.3 Miljökvalitetsnormerna för luft ska uppnås (KS tillsammans med MHN).	 Målet uppnås inte. - PM10-halterna i staden har minskat de senaste åren tack vare minskad dubbdäcksandel och dammbindningsåtgärder. 2012 klarades miljökvalitetsnormer för PM10. År 2013 överskreds dygnmedelnormen däremot vid mätstationerna på Hornsgatan, Folkungagatan och Norrlandsgatan. Under 2014 har trafikkontoret dammbindningsåtgärder haft stor effekt och det finns goda förutsättningar att klara normen 2014 vid alla mätstationer utom Essingeleden. Det är osäkert om miljökvalitetsnormen klaras år 2015. - För kvävedioxid har halterna minskat mycket sedan början på 90-talet men inte tillräckligt för att nå miljökvalitetsnormerna i gatunivå. År 2013 överskreds dygnmedelnormen vid alla mätstationer i gatunivå. Normen bedöms inte klaras år 2015.
1.6 Nya personbilar som säljs ska till minst 20 procent vara miljöbilar. 10 procent av nyregistrerade tunga fordon ska vara miljölastbilsklassade. Försäljningen av miljöbränslen ska uppgå till 16 procent. (MHN).	 Målet uppnås delvis. - Med rätt styrmedel är bedömningen att målet på 20 procent miljöbilar kan nås till 2015, men med osäkerhet. 10 procent-målet om tunga fordon bedöms inte uppnås till och med 2015 bl.a. beroende på hinder i form av brist på styrmedel för förnybara drivmedel. - Försäljningen av miljöbränslen i Stockholms län låg år 2012 på ca 11 procent. Målet att nå andelen 16 procent inom tre år bedöms som osäkert.
1.7 Trafikbullret utomhus ska minska (MHN).	 Målet uppnås helt. Staden har under 2013 utarbetat ett förslag till femårigt åtgärdsprogram. Om programmet genomförs kommer det att medverka till att målet uppfylls. Bland annat ska ljudmiljön i fem rekreatiomsområden förbättras till 2018.

Delmål (ansvarig för uppföljningen)	MHN:s bedömning i korthet (se bilaga 8 för mer information)
2.3 Andelen ekologiska livsmedel som staden köper in ska uppgå till minst 25 procent. (MHN har uppföljningsansvar men målet följs upp med en KF-indikator som rapporteras av idrotts-, service-, social- och utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna).	😊 Målet uppnås helt. Inköpen av ekologiska livsmedel inom kommunorganisationen ökade med en procentenhet från 2012 och är nu uppe i 19 procent. Delmålet kan uppnås till 2015 om förbättringstakten ökar. En åtgärd för att öka måluppfyllelsen är att införa riktlinjer för vissa varugrupper, t.ex. kaffe.
3.1 Staden ska genom energieffektiviseringar minska energianvändningen i den egna verksamheten med minst 10 procent (KS i samarbete med MHN).	😊 Målet uppnås helt. • Stadens totala inköpsvolym av energi (el, värme och fjärrkyla) har minskat med 5,5 procent under programperioden. • Fastigheternas energianvändning (kWh/m²) har minskats med 5 procent. • Minskningen är i linje med nödvändig effektiviseringstakt utifrån målsättningen 2015.
3.2 Upphandlad el i stadens egna verksamheter ska uppfylla kraven för miljömärkning (MHN i samarbete med servicenämnden).	😊 Målet uppnås helt. Målet är helt uppnått. Samtliga förvaltningar och bolag köper miljömärkt el.
3.5 Staden ska verka för att utsläppen av växthusgaser minskar till högst 3,0 ton CO ₂ e per stockholmare (MHN).	😊 Målet uppnås helt. Miljöförvaltningen bedömer att delmålet kommer att uppnås till 2015. Växthusgasutsläppen i Stockholm beräknas till 3,2 ton per invånare för 2011. Beräkningar baserade på delvis preliminär statistik ger 3,0 ton per invånare för år 2012, vilket är i linje med målet för 2015. Dock ökade kolanvändningen i Värtaverket 2013 vilket kan komma att påverka nästa års värden negativt. Den enskilt viktigaste åtgärden är att fasa ut hälften av kolanvändningen i Värtaverket.
4.1 Mark- och vattenområden som har särskild betydelse för den biologiska mångfalden ska stärkas och utvecklas SBN i samarbete med MHN).	😞 Målet uppnås delvis. • Under 2013 har 4,5 hektar av den ekologiskt särskilt betydelsefulla grönstrukturen ianspråktagits för bostadsbebyggelse. Totalt under programperioden har hittills 6,5 hektar åtgått inom denna struktur. • Tre nya naturreservat bedöms komma till stånd under programperioden: Älvsjöskogen, Årtaskogen-Årsta holmar och Kyrkhamn naturreservat. • Vissa förstärkningsåtgärder som gynnar biologisk mångfald har utförts under 2013, framför allt för groddjur.
4.3 Intrång i övriga grön- och vattenområden bör minimeras och ersättas (Expl i samarbete med MHN).	😞 Målet uppnås delvis. Andelen projekt där ianspråktagen mark med ekologiska värden fick ekologiska kompensationsåtgärder låg på 80 procent, vilket innebär en förbättring sedan 2012. Måluppfyllelsen är dock svårbedömd på grund av knapphändigt underlag. Mätmetoden för kompensation behöver förtydligas.

Delmål (ansvarig för uppföljningen)	MHN:s bedömning i korthet (se bilaga 8 för mer information)
4.4 Vid förändringar i mark- och vattenområden ska dessa utformas för kommande klimatförändringar (MHN i samarbete med SBN och Expl).	 Målet uppnås delvis - Höjdsättning, dagvattenstrategi och grönytefaktor har tagits fram inom Norra Djurgårdsstaden för att klimatanpassa stadsdelen. Erfarenheterna från Norra Djurgårdsstaden används sedan i andra nybyggnadsområden i staden. - Ett förslag till dagvattenstrategi som beaktar framtida klimatförändringar, har tagits fram. - Staden har initierat en nämnd- och bolagsövergripande klimatanpassningsgrupp. Under 2013 togs två kunskapsunderlag fram.
4.5 Skötseln av grön- och vattenområden ska stärka biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter (MHN i samarbete med SDN och TRN).	 Målet uppnås delvis En enkät till skötselansvariga på stadsdelsförvaltningarna håller på att bearbetas. Svaren visar på ett aktivt arbete bland förvaltningarna, men har ännu inte kunnat sammanställas i sin helhet. En sammanvägd bedömning görs i nästa års uppföljning.
4.6 Vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag ska förbättras (SVAB i samarbete med MHN).	 Målet uppnås delvis - Tio av Stockholms vattenområden utgör idag vattenförekomster enligt vattenförvaltningen. Av dessa uppnår endast en både god ekologisk och kemisk status. - Fosforhalterna i stadens sjöar uppvisar genomgående en minskande trend. - Bräddmängderna varierar till stor del med årsnederbörden. Riktvärdet för bräddning kommer inte att klaras. - Badvattnet vid Stockholms officiella strandbad har genomgående god kvalitet men försämrades något jämfört med 2013.
5.2 Andelen farligt avfall som felsorteras ska minska (TRN i samarbete med MHN).	 Målet uppnås helt. - Något fler lämnar in farligt avfall. - Tidigare plockanalyser visar på en stadig minskning av farligt avfall som felsorteras medan andelen el-avfall i soppsäsen ökat. - Det finns ett stort missnöje med möjligheten att bli av med farligt avfall. Trafikkontoret ska därför placera ut minst tre nya avlämningsplatser per år.
5.3 Avfallet från boende och verksamma i staden ska minska och det som ändå uppstår ska nyttiggöras (TRN i samarbete med MHN).	 Målet uppnås helt. - Den viktbaserade avfallstaxan är ett viktigt incitament för att öka källsorteringen och minska avfallsmängderna. Arbetet med taxestyrning fortsätter. 13 procent av matavfallet beräknas gå till biologisk behandling. För att nå målet om 35 procent till 2015 behöver insamlingen öka. - Trafikkontoret utreder system med optisk sortering och nya anläggningar för behandling av utsorterat matavfall planeras.

Delmål (ansvarig för uppföljningen)	MHN:s bedömning i korthet (se bilaga 8 för mer information)
6.1 Inomhusmiljön ska bli bättre (MHN i samarbete med SISAB m.fl.).	 Målet uppnås delvis Bedömningen görs utifrån det arbete som sker vad gäller tillsyn av fastighetsägare, skolor och förskolor och andra offentliga lokaler. Genom handläggning av inkomna klagomålsärenden rörande inomhusmiljö, cirka 600 per år, undanröjs olägenheter för människors hälsa.
6.2 Radonhalterna inomhus ska minska (MHN).	 Målet uppnås delvis • Mät- och åtgärdstakten behöver öka för att nå målet • 49 % av alla flerbostadsfastigheter är kontrollerade och godkända. • 75 % av de kommunalt ägda flerbostadshusen är kontrollerade och godkända. • 63 % av alla förskolor är kontrollerade och godkända. • 51 % av alla skolor är kontrollerade och godkända.
6.3 Bullernivåerna inomhus ska minska (MHN i samråd med TRN och SBN).	 Målet uppnås delvis • Bedömningen grundas på de insatser som vidtas mot buller från trafiken samt att antalet inkomna klagomål gällande buller har minskat. • Stadens fastighetsägare har möjlighet att få bidrag för ljuddämpande fasadåtgärder. Genom dessa åtgärder minskar antalet personer som utsätts för höga trafikbullernivåer. • Nya fastigheter har generellt bättre ljudisolering än äldre vilket gör att andelen bostäder med bra ljudisolering ständigt ökar.

Stödja arbetet med miljötillsyn, klimatanpassning, miljömål, planhandläggning mm

Miljöförvaltningen bidrar med vetenskapliga underlag och fakta till stadens övriga förvaltningar. Förvaltningen bevakar nya fakta och rapporter som publiceras och som cirkulerar i massmedia och i politiken.

Förvaltningen har besvarat kommunstyrelsens remiss om Stockholm stads arbete och dess sårbarhet för kommande klimatförändringar. Förvaltningen har deltagit i Stadsmiljørådets möte med temat klimatanpassning och står till förfogande för fortsatta initiativ från SLK i dess uppdrag att samordna stadens anpassningsarbete.

Miljösamverkan Stockholms län

Verksamheten genomförs i enlighet med Verksamhetsplan och budget 2014 för Miljösamverkan Stockholms län.

Nämndmål:

1.3.7 Aktivt bidra till att stadens mål om giffria varor och byggnader ska uppnås.

 Uppfylls helt

Kommentar

Ett kemikaliecentrum ska inrättas som ett kompetenscentrum för kemikaliefrågor i staden

En samordnare är anställd. Rekrytering pågår och två nya specialister väntas vara på plats efter sommaren.

Ge förvaltningar och bolag stöd i kemikaliefrågor

Åtagandet är i första hand ett ansvar för det nya kemikaliecentrum som är under uppbyggnad. Allt fler frågor kommer redan från andra förvaltningar, vilka befintlig personal besvarar.

Utveckla metoder för kommunikation om kemikalier med medborgare och verksamhetsutövare, bland annat genom Stockholms kemikalieforum

Inom Stockholms kemikalieforum finns ett samarbete mellan MF och Svensk Handel. Under våren sker planering av seminarier för handelsföretag i Stockholm. Kemikalieforum utvecklas också till andra branscher, där byggbranschen är den som står först på tur. Vidareutvecklingen av Stockholms kemikalieforum och andra kommunikationsinsatser kommer huvudsakligen att starta när det nya kemikaliecentrum är på plats i höst.

Nämndmål:

1.3.8 Bidra till att stadens vattenområden uppnår god ekologisk och kemisk vattenstatus.

 Uppfylls helt

Kommentar

Ta fram ett förslag till lokalt åtgärdsprogram, inklusive en finansieringsplan för Bällstaån

I förslaget till handlingsplan för god vattenstatus i Stockholm görs en beskrivning av en arbetsprocess för framtagande av ett lokalt åtgärdsprogram, med Bällstaån som exempel. Åns vattenkemi är väl undersökt och av alla stadens vattenförekomster är vattendirektivets prioriterade ämnen bäst undersökt. Uppskattningar av reduktionsbehov för fosfor och zink har gjorts. Identifiering av källor till föroreningar pågår vilket ska utmynna i förslag till möjliga åtgärder. Detta arbete pågår under 2014 och ska utmynna i ett förslag till lokalt åtgärdsprogram. Samverkan och förankring av förslagen kommer vara avgörande för genomförande av programmet.

Samordna, följa upp och kommunicera stadens arbete med nuvarande Vattenprogram och kommande Handlingsplan för god vattenstatus.

Arbetet fortsätter inom vattenprogrammets befintliga organisation under första halvåret 2014, i avvaktan på att KF tar beslut om miljöförvaltningens förslag till Handlingsplan för god vattenstatus. En årsrapport för åren 2011-2013 kommer att presenteras för MHN i juni.

Vatteninformationen på Miljöbarometern kommer att uppdateras och utvecklas. Arbetet med framtagande av kunskapsunderlag fortsätter enligt förslag i Handlingsplanen.

En ny dagvattenstrategi har tagits fram i en förvaltnings- och bolagsövergripande arbetsgrupp; "Stockholms väg till en hållbar dagvattenhantering". Den kommer under våren 2014 att tas upp i deltagande förvaltningars nämnder samt Stockholm Vattens styrelse och därefter tillställas kommunfullmäktige för beslut. Ärendet har fördröjts på grund av planerna att överföra ansvaret för dagvatten från Trafik- och renhållningsnämnden till Stockholm Vatten.

Nämndmål:**1.3.9 Stadens mål för hållbar energianvändning och minskad klimatpåverkan ska uppnås**

Uppfylls helt

Kommentar**Beräkna energianvändning växthusgasutsläpp i Stockholm**

Förvaltningen har beräknat växthusgasutsläppen för år 2011 samt en genomfört en beräkning av utsläppen för år 2012. Den senare bygger delvis på prognoser. En slutgiltig beräkning för år 2012 görs i början av 2015 då statistik finns tillgänglig. Beräkningarna har rapporterats till nämndens sammanträde i april 2014.

Omvärldsbevakning och implementering av nya underlag och förutsättningar för stadens beräkningsmodell sker kontinuerligt. Förvaltningen deltar aktivt i internationellt samarbete för global beräkningsmetod och följer utvecklingen av alternativa beräkningsmetoder.

Bidra med expertkunskap till stadens förvaltningar och bolag.

Inom fokusgrupp Energi i N. Djurgårdsstaden har energicentrum bistått exploateringskontoret vid två kompetensseminarier för byggherrar rörande arbetet med att energieffektivisera de befintliga blåklassade industribyggnaderna. Vid seminarierna har stadsbyggnadskontoret och stadsmuséet deltagit. Energicentrum bistår även exploateringskontoret med genomförandet av en tävling för en energiskulptur i N. Djurgårdsstaden som ska producera solenergi liksom med energiteknisk expertis till N. Djurgårdsstaden Innovation. Förvaltningen har deltagit vid Klimatpaktens signeringslunch för nya medlemmar i pakten.

Engagera stockholmare och verksamma i Stockholm till minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser

Via stadens webb och andra egna kanaler informeras löpande om stadens energi- och klimatarbete. På webbsidan Stockholm växer informeras om den Hållbart växande staden. Dessutom hålls klimatfrågan aktuell för stockholmarna genom ett kontinuerligt nyhetsflöde på stockholm.se. Ett exempel är att när Färdplanen för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 togs i Kommunfullmäktige kommunicerades också rapporten. En större kommunikationsinsats föranleddes med anledning av att Stockholms i mars utsågs till årets klimatstad 2014 av WWF, och därigenom representerar Sverige i den internationella tävlingen.

I Klimatsmarta stockholmars huvudkampanj för år 2014, *Västberga Commute*, har en resvaneundersökning genomförts i Västberga företagsområde. Sex företag med totalt 832

anställda deltar. En workshop har genomförts där företagen enades om målet att minska växthusgasutsläppen från sina anställdas arbetspendlingsresor med 15 % till 2015. En andra workshop planeras för att ta fram en handlingsplan med åtgärder för att nå målet. Projektet genomförs i samarbete med Stockholm business region, Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning, Trafikkontoret och SL.

Utveckling av en ny mer interaktiv version av appen *Upptäck Stockholm* har börjats. Den nya versionen medför möjlighet att regelbundet skicka ut tips och bilder på aktuella utomhusaktiviteter och intressanta platser i staden direkt till appens användare. Kommunikation via sociala medier har förberetts med planerad start i maj.

En ökad marknadsföring av Klimatvågen har påbörjats, bland annat ska åtta sommarjobbade gymnasieungdomar turnera med Klimatvågen på några av stadens bibliotek i juni och augusti.

Månadens klimatsmarta goda exempel, det så kallade pingvinpriset, har hittills i år uppmärksammat följande av stadens verksamheter för sitt energi- och klimatarbete i framkant:

- Januari 2014 - Fredrik Bergman, exploateringskontoret, för planering och drift av Norra Djurgårdsstadens bygglogistikcenter.
- Februari 2014 - Ivve Martinez och kulturskolan i Farsta, Vantör och Älvsjö för sitt hållbarhetsevent.
- Mars 2014 - Elisabet Bremberg, Helen Slättman och stadsledningskontorets finansavdelning för att ha infört hållbarhetsaspekten i Framtidsutredningen.
- April 2014 - Långsjöns dagliga verksamhet i Älvsjö för sin metod att involvera brukarna i verksamhetens långsiktiga energi- och klimatarbete.

Eventuell avvikelse mot verksamhetsplan. Projektet Matresan, att få tio hushåll att prova nya resvanor vid livsmedelsköp skjuts fram till hösten. Om vinnovaansökan *Hållbara och innovativa affärsmodeller* beviljas finansiering utgår Matresan.

Initiera och genomföra åtgärder för en hållbar energianvändning och minskade växthusgasutsläpp.

En ansökan till EU:s nya program Horisont 2020 -Smart Cities är under [framtagande i samarbete med SLK](#). Utöver ett flertal externa industripartners ingår Stockholmshem, trafikkontoret, fastighetskontoret och STOKAB. Stadsledningskontoret ansvarar för övergripande samordning inom staden. Ansökan omfattar energieffektivisering i byggnader, smarta transportlösningar, avfallshantering, öppen fjärrvärme samt ett flertal IKT-lösningar. Gemensam ansökan med Köln och Barcelona. Finansiering av ansökan sker genom Energicentrum.

EU-projektet NeZeR för att ta fram planer för långtgående energieffektiva renoveringar har påbörjats. Stockholmshem och Stadshus AB deltar i projektet. Deltagande i projektet medför en ökad omslutning relativt budget.

Till Solstadens databas har Stockholms Hamnars solcellsanläggning kopplats upp och Hållbara Järvås anläggningar kopplas upp fortlöpande. Mätdata håller en enhetlig kvalitet vilket gör att t.ex. fastighetsägare nu kan få momentana meddelanden om anläggningarnas prestanda och produktion. Vidare är det möjligt att börja utforma visualisering med hjälp av data. Mälardalens Högskola och KTH har påbörjat examensarbeten kring data från anläggningarna. Planering för ett solenergiseminarium i samverkan med Fastighetsägarna Stockholm har påbörjats.

Kulturförvaltningen har fått stöd från Energicentrum med åtgärdsförslag för att uppnå målet om 10% energieffektivisering. Energicentrum har initierat förstudie för solceller i två skolor hos SISAB. En förstudie har utförts hos Stockholms hem för att bestämma storleken på förluster i cirkulationssystem för varmvatten. Energimyndighetens beställargrupp för bostäder (BEBO) har visat intresse för att finansiera uppföljande studier. En förstudie pågår hos Familjebostäder för att förvärma tappvarmvatten via återvinning av ventilationsfrånluften.

Diskussioner förs med fastighetsägarna Stockholm om att uppdatera en tidigare gemensam EU-ansökan om energieffektivisering i bostadsrättsföreningar för inlämning i juni.

Diskussioner förs med Sjöstadsföreningens projekt HS 2020 om att ingå i ansökan.

Den lokala energi- och klimatrådgivningen har genomfört 18 energirådgivningsbesök hos bostadsrättsfastigheter.

Ta fram underlag för mål och planer om hållbar energianvändning och minskade växthusgasutsläpp

Förvaltningen har påbörjat planeringen av budgetuppdraget med att bistå kommunstyrelsen i implementeringen av en fossiloberoende organisation 2030. Planeringen ingår i ett samlat projekt för att bistå stadsledningskontoret med underlag för nytt miljöprogram och nytt åtgärdsprogram för klimat och energi med utblick mot 2050. Projektet kommer att styras av en styrgrupp med representanter från stadsledningskontoret och miljöförvaltningen. Projektet kommer att involvera stadens samtliga enheter. Färdplanen för ett fossilbränslefritt Stockholm år 2050 kommer att vara vägledande för projektet.

Förvaltningen har informerat om Stockholms klimatarbete vid Klimatkommunernas möten i Kristansstad, Uppsala samt vid Klimatkommunernas årsmöte i Göteborg.

Avvikelse mot verksamhetsplan. År 2013 initierade förvaltningen ett projekt för studenter på Open Lab. Projektet slutredovisades år 2013. För år 2014 bedöms inte något nytt projekt komma att startas.

Vara värdkommun för den regionala energi- och klimatrådgivningen samt ansvara energi- och klimatrådgivningens webb.

Ett nytt samarbetsavtal för deltagande kommuner i det regionala samarbetet är under framtagande, avtalet ska gälla för finansieringsperioden 2015-2017. Formerna för det nya avtalet har diskuterats i en workshop med politiker och tjänstemän, på möten med tjänstemän samt i en tjänstemannagrupp bestående av ansvarig på KSL och chefer för deltagande värdkommuner.

Ett nytt avtal för samarbete med Tekniska museet har tecknats för år 2014. Avtalet erbjuder 300 klasser på en guidad tur på museets utställning "Spelet om energin". Hittills har 90 klasser (drygt 2060 elever) deltagit.

Energi- och klimatrådgivningen har gett 320 rådgivningssamtal samt kontaktat 40 företag för att informera om möjligheten till att erhålla statliga bidrag för energikartläggningar. Ett demonstrationshus för att visa på energieffektiviseringsmöjligheter i bostaden har tagits fram för användning på utställningar.

Energi- och klimatrådgivningens webb har uppdaterats kontinuerligt liksom webbens faktablad. En anpassning av webben till mobilversion har påbörjats.

Nämndmål:

1.3.10 Miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller ska uppfyllas.

 Uppfylls helt

Kommentar

Sprida kunskap till boende och verksamma i Stockholm om möjligheter till förbättrad ljudkvalitet i Stockholm.

Ett antal kartor kopplat till bullerkartläggningen har levererats under tertialet. Kvalitetssäkring pågår tillsammans med trafikkontoret.

Förvaltningen deltar i två utvecklingsprojekt finansierade av Vinnova. Vägledning för industribuller tas fram tillsammans med stadsbyggnadskontoret. Ett informationsmöte för stadens förvaltningar har genomförts. Förvaltningen samordnar ett arbete som syftar till att bygga bullervallar av överskottsmassor.

Trafikbuller och Planering del V har inletts i samverkan med länsstyrelsen. Enkäter skickas ut under april. Dialog pågår med andra städer om Horisont 2020 och bullerrelaterade projekt inom det. Sammanställning av aktiviteter inom de medverkande städerna pågår. Arbetsmöte sista veckan i april. Två seminarier arrangeras under april. Förvaltningen deltar i nätverkets samordningsgrupp tillsammans med länsstyrelsen och landstinget. Samordningsgruppen har verksamhetsplaneringsmöte i slutet av mars. Löpande förfrågningar från länets kommuner har besvarats. Enkätundersökning vid Nynäsvägen genomförs tillsammans med Stockholms universitet. Förvaltningen leder ett arbete om akustisk design tillsammans med Konstfack och Tyréns. Avsikten är att vidareutveckla erfarenheterna från projektet stadens ljud. Slutredigering av Handbook från EU-projektet Hosanna tillsammans med en stor mängd forskningsinstitutioner och kommersiella aktörer.

Öka kunskapen om effektiva åtgärder mot buller genom medverkan i internationella projekt och extern samverkan i övrigt.

Förvaltningen har följt upp resultat av bulleremissionsdirektiv från personbilar som Eurocities lämnat synpunkter på. Resultatet är en besvikelse vad gäller förväntan på källåtgärd, dvs åtgärder på fordonet, då en reduktion om 2,6 dB väntas vara införd för nyproducerade fordon år 2029. Ett genomslag av dessa 2,6 dB fås när bilparken bytts ut mot dessa nya bilar, dvs ytterligare 15-20 år, ca år 2050. Därutöver diskuteras hur EU bör reglera en minsta ljudnivå från de som idag kallas "tysta fordon" dvs elbilar. En slutsats är att staden även framgent därför behöver avsätta medel för bullerskyddsåtgärder genom skärmar och fönsteråtgärder samt satsa på att avskärma trafikbuller från viktiga rekreationsområden. Erfarenheter från andra europeiska länder visar att betydligt mindre stenstorlekar kan användas i asfalt i de länder där dubbdäck är förbjudna. Vid en lägre dubbdäcksandel i Stockholm bör därför även detta vara en framkomlig bullerskyddsåtgärd.

Två seminarier arrangeras av bullernätverket under april. Förvaltningen deltar i nätverkets samordningsgrupp tillsammans med länsstyrelsen och landstinget. Samordningsgruppen har verksamhetsplaneringsmöte i slutet av mars. Löpande förfrågningar från länets kommuner har besvarats.

Enkätundersökning vid Nynäsvägen genomförs tillsammans med Stockholms universitet. Förvaltningen leder ett arbete om akustisk design tillsammans med Konstfack och Tyréns.

Avsikten är att vidareutveckla erfarenheterna från projektet stadens ljud. Slutredigering av Handbook från EU-projektet Hosanna sker tillsammans med en stor mängd forskningsinstitutioner och kommersiella aktörer.

Nämndmål:

1.3.11 Nya personbilar som säljs i Stockholms län ska år 2015 till minst 20 % vara miljöbilar*. Vidare ska 10 procent av nyregistrerade tunga fordon vara miljölastbilsklassade. Försäljningen av miljöbränsle ska uppgå till 16 procent i Stockholms län vid utgången av 2015. * Enligt den skärpta definitionen 2013

 Uppfylls helt

Kommentar

Vara behjälplig och verka för att krav avseende miljöfordon och förnybara drivmedel tillämpas i samband med relevanta upphandlingar i staden.

Miljöförvaltningen har under första kvartalet stöttat serviceförvaltningen i en pågående upphandling. Jämfört med gällande avtal för aktuella tjänster innehåller förfrågningsunderlaget skarpare krav på miljöfordon och miljöbränslen för ingående transporter.

Verka för att andelen elbilar växer i Stockholms stad

En snabbbladdningsstation invigdes i Roslagstull i februari 2014 inom ramen för projektet Freight Evue. En arbetsgrupp har bildats mellan miljöförvaltningen, trafikkontoret, fastighetskontoret, Stockholm parkering och bostadsbolagen. Platser för framtida laddstolpar håller på att inventeras. Stockholm parkering kommer att stå för de flesta normalladdarna, i huvudsak i garage i innerstaden och på ytparkering i ytterstaden. Miljöförvaltningen och trafikkontoret kommer att ansvara för snabbbladdarna.

Angående planerna för en demonstrationsanläggning för smart citylogistik finns en arbetsgrupp som leds av trafikkontoret och där miljöförvaltningen är aktiv. Arbetsgruppen har hittills haft fokus på att - till en rimlig kostnad - hitta en lokal i city för samlastningen. Förvaltningen bedömer att en lösning ligger nära i tiden.

Verka för att uppnå nämndmål 1.3.11 bland annat genom att arbeta efter den av KF antagna strategin för miljöfordon och förnybara bränslen i de delar som rör bilar och tunga fordon i staden.

Förvaltningens senaste statistik för 2013 redovisar följande måluppfyllelse relativt målen i miljöprogrammet (i parantes) och som ska vara uppfyllda till år 2015. Andelen miljöbilar enligt den nya strängare definitionen KF har beslutat ska gälla från år 2013: 12 % (20 %). Andelen miljölastbilar enligt av KF antagen definition 3,4 % (10 %). Andelen miljöbränsle 11 % (16 %).

Måltalen i 1.3.11 bedömer miljöförvaltningen vara svåra att uppnå till 2015 om inte en större tydlighet kommer till stånd kring nya nationella incitament och styrmedel, vilket ligger utanför förvaltningens rådighet.

Samtidigt anger Bilswedens statistik drygt 20% nyregistrerade miljöbilar i Stockholms län för januari och februari 2014. Bilswedens statistik brukar ligga någon procentenhet högre än den statistik som staden sammanställer, men indikerar ändå en kraftig ökning under 2014. Det är för tidigt att säga om det är en ökning som håller i sig.

I december färdigställdes den nationella utredningen om fossilfri fordonstrafik. Stockholms Stad ska i maj inlämna remissvar till Näringsdepartementet angående utredningen och Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i april 2014 svarat på stadens interna remiss i detta ärende. I remissen efterlyser MHN bland annat fler verktyg och större rådighet på kommunal nivå.

I mars 2014 antog kommunfullmäktige "Strategi för miljöbilar och drivmedel- för ett fossilfritt Stockholm", med förslag till åtgärder som Stockholm kan göra för att uppnå sina mål för 2015 samt Färdplan 2050. Strategin har och ska därmed förankras bredare inom stadens organisation.

Förvaltningen har hittills i år sammanställt ett utkast till faktablad om biodiesels klimat- och hållbarhet, som senare ska kommuniceras externt.

Miljöförvaltningen har under årets början haft samtal med oljebolagen Preem, Statoil, St1 och OKQ8 och beskrivit stadens mål om fler tankställen för förnybart bränsle i regionen och högre andel förnybart drivmedel i försäljningen. Uppföljningssamtal planeras till april.

Samtal pågår med Göteborg angående revidering och anpassning av stadens nuvarande miljölastbilsdefinition till rådande teknikutveckling och marknadsläge samt syften och användningsområden för miljölastbilsdefinition.

Nämndmål:

1.3.12 Uppnå 100 % miljöbilar i stadens flotta. Uppnå att stadens biodrivmedels- elbilar till 85 % tankas/laddas med miljöbränsle och att upphandlade transporttjänster till minst 55 % utförs med miljöfordon.

 Uppfylls helt

Kommentar

Utfallet för stadens tankning av miljöbränsle år 2013 blev 71 % gas och 86 % etanol. Miljöförvaltningen gör nu ett uppföljningsarbete för att öka tankningen av gas i stadens bilar och reda ut varför denna andel har sjunkit.

Under första kvartalet är interna fordonsbidrag för ca 500 tkr (ca 20 % av bidragsbudget) utbetalade, och hittills finns uttalade planer på inköp av ytterligare ett tiotal elbilar.

Miljöförvaltningen stöttar stadsledningskontoret i arbetet med att formulera krav (miljö, trafiksäkerhet m.m.) inför nästa fordonsavtal. Upphandlingen av en bilpool till Tekniska Nämndhuset är färdigställd men överprövad och domstolsbeslut avvaktas.

Förvaltningen har i februari marknadsfört elbilsupphandlingen på LeasePlans event för fleet managers, för att informera om möjligheten till merkostnadsersättning. Då Leaseplan är medlem i elbilsupphandlingen kan samtliga organisationer, som leasar elbil av dem, erhålla

merkostnadsersättning från elbilsupphandlingen.

Kommentar om överskott:

EU-projektet BEST har givit ett överskott på ca 3,5 mnkr. Förvaltningen avser att återkomma i verksamhetsberättelsen om hur överskottet ska kunna utnyttjas för miljöbilsarbetet under kommande år eftersom ett par externa projekt tar slut, men och framför allt för fordonsbidrag inom staden.

Skälet till överskottet i BEST är att EU har godkänt fler timmar av projektets budget än vad staden först beräknade, samt att några partners fallit ifrån projektet, varför ett större bidrag tillfaller miljöförvaltningen. Slutbetalning har tillfallit förvaltningen efter överklagande av Eu-revisionens beslut om att innehålla en del av tidigare godkända medel.

Den tidigare reservationen för elbilsupphandlingen om 1,5 mnkr kan därmed lösas upp. Risken inom projektet Elbilsupphandlingen har minskat betydligt och den reservation som gjordes vid årsbokslutet 2013 kommer att upplösas vid årsbokslut 2014.

Nämndmål:

1.3.13 MHN ska bidra till visionen om ett Stockholm i världsklass genom att aktivt samarbeta med andra städer och aktörer i Europa.

Uppfylls helt

Kommentar

Utveckla förvaltningens internationella miljöarbete genom att bevaka, påverka och aktivt driva stadens intressen i organisationer, nätverk och projekt.

Förvaltningen har deltagit i Eurocitiesmöte i Birmingham 19-20 mars - ett gemensamt möte med Eurocities miljöforum och transportforum på temat mobilitet, buller och luftkvalitet. Förvaltningen har deltagit i anslutande möte med arbetsgrupp luft, energi och klimat på tema mobilitet.

Synpunkter har lämnats på Eurocities uttalande om EU:s direktiv om Nationella utsläppstak (NEC), samt Eurocities uttalande om kommissionens förslag till EU:s energi och klimatmål 2030.

Stadens energieffektiviserings- och klimatarbete har rapporterats till C40 Carbon Disclosure Projects årliga uppföljning.

Förvaltningen har presenterat stadens energieffektiviserings- och klimatarbete för delegationer från japanska miljöministeriet, representanter från större städer i Indien samt för internationella studenter från Danish Institute for Study Abroad.

Möten med förvaltningens internationellt aktiva medarbetare hålls 1-2 ggr per år. Första mötet genomfördes i februari 2014 med tema EU-positionsapper och EU-påverkansarbete.

Genomföra europeiska projekt för att underlätta arbetet lokalt

En ansökan till EU:s nya program Horisont 2020 -Smart Cities är under framtagande. Utöver ett flertal externa industriparters ingår Stadsledningskontoret, Stockholmshem, Trafikkontoret, Fastighetskontoret och STOKAB. Ansökan omfattar energieffektivisering i

byggnader, smarta transportlösningar, avfallshantering, öppen fjärrvärme samt ett flertal IKT-lösningar. Gemensam ansökan med Köln och Barcelona. Finansiering av ansökan sker genom energicentrum.

EU-projektet NeZeR för att ta fram planer för långtgående energieffektiva renoveringar har påbörjats. Stockholms hem och Stadshus AB deltar i projektet. Projektet medför ökad omslutning relativt budget.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

● Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till målet genom sin expertkompetens inom miljö- och hälsoområdet och är därför representerad i samtliga av fokusgrupperna för miljöprofilområdena och mikromiljöprofilområdena. Nämnden leder arbetet i fokusgrupperna Energi och Klimatanpassning. För Norra Djurgårdsstadens ingår förvaltningschefen i styrelsen. Ett nytillkommet arbetsområde är de "Urbana ekosystemtjänsterna" där nämnden bidrar med projektledarskap. Härutöver finns ett omfattande arbete med bedömning av miljö- och hälsofrågor i planärenden. Nämnden har för 2014 tilldelats 1,0 mnkr ur central medelsreserv av medel avsatta för att öka effektiviteten i bostadsproduktionen. Dessa tillfälliga medel syftar till att på ett verkningsfullt sätt kunna delta i stadens stora satsning på byggande av 140 000 bostäder till 2030.

Nämndmål:

1.4.1 MHN ska medverka i arbetet med de tre av Kf beslutade miljöprofilområdena; Norra Djurgårdsstaden, NV Liljeholmen och miljonprogramområdena.

● Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen ska bidra med miljö- och hälsokompetens i arbetet med miljöprofilområden och mikromiljöprofilområden.

FC ingår i styrgruppen. Förvaltningen är representerad i samtliga fokus- och arbetsgrupper inom Norra Djurgårdsstaden. Förvaltningen har också deltagit i projektgruppen för småskaliga miljöspetsområden, vilket är ett projekt som leds av exploateringskontoret och går ut på att göra markanvisningstävlingar med miljökriterier istället för pris.

Vara projektledare för "Hållbara Järva".

Energieffektivisering 5 av 6 energieffektiva renoveringar är inflyttade och klara.

Förnyelsebar energi - 50 % av solcellerna är installerade, två nya upphandlingar är klara och ytterligare två kvarstår. Fastighetskontorets solceller ska installeras på Husbybadet och Tenstabadet. Solenergihus skyltar är designade och beställda för montering vid alla entréer på

husen med solceller. Invigning i Rinkeby planeras under våren. Hållbara Järvas solcellssatsning omnämndes som en av anledningarna till att staden vann Earth Hour City Challenge.

Transporter - Kymplingelänken är nu klar, breddning av cykelvägen upp till Kista/Ärvinge kvarstår. Invigning planeras under klimatveckan v 21. Två skolor har bokat in en cykelaktivitetsdag.

Information - Ett tvättstugemangel med 450 besökare har genomförts och ytterligare två samt en lägenhetsvisning planeras under våren. Miljöstudiecirklar och filmproduktion pågår. Projektet har haft studiebesök av Un-Habitats chef.

Uppföljning - produktion av handboken om projektets energieffektiva renovering pågår. Analyser om utfallet av energieffektiviseringen pågår. Databas för uppföljning av solcellerna är under uppbyggnad.

Projektet avslutas i december 2014. Under 2015 kommer Boverket att göra en utvärdering av hur stor del av bidraget projektet har gjort sig förtjänt av. Det finns en risk för att 1,78 mnkr av bidraget till miljöförvaltningen uteblir, för denna risk har förvaltningen reserverat medel för 1,76 mkr i bokslutet för år 2013.

Vara projektledare för "Urbana ekosystemtjänster".

Projektiden är förlängd till 17 december 2014. Aktiviteter enligt projektplan genomförs. Lägesrapport har lämnats till Vinnova den 21/3. Intervjuer och mätningar av gröna tak och väggar är klara. Verktyg och metoder tas fram (handböcker, GIS-verktyg, kvantifieringar, ekosystemtjänster i Breeam/Ceequal, Grönytefaktor för allmän platsmark, indikatorer och uppföljning). Vi har medverkat och presenterat projektet på många seminarier/workshops mm. En kommunikationsplan för 2014 har tagits fram. En diskussion om fortsättning för C/O City efter 2014 förs med projektpartners och Vinnova. Skiss för fortsättning planeras att lämnas in i oktober 2014.

Nämndmål:

1.4.2 MHN ska stödja SBN, Expl.N. och TRN med kompetens inom området hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en attraktiv, trygg och växande stad

 Uppfylls helt

Kommentar

Bevaka att miljö- och hälsofrågor uppmärksammas och integreras inom den fysiska planeringen, med särskilt fokus på tyngdpunkter som utpekats i översiktsplanen.

Förvaltningen har upprättat 28 miljö- och hälsounderlag (1/1-24/3) på begäran av SBK. Förvaltningen deltar också i flera arbetsgrupper inom fysisk planering, exempelvis program för Tyngdpunkt Farsta och Hammarby-Björkhagen.

Förvaltningen har handlagt 19 planremisser under perioden jan-mars, varav ett har tagits upp i MHN och resterande har beslutats på delegation.

Aktivitetsplanen följs. Exempelvis deltar förvaltningen i projektet "Staden i ögonhöjd" där man bland annat tar fram förhållningssätt för gårdar till skolor och förskolor.

Nämndmål:

1.4.3 Alla nya bostäder i Stockholm uppfyller Stockholmsmodellen för trafikbuller

 Uppfylls helt

Kommentar

Bevaka att Stockholmsmodellen för trafikbuller uppfylls i detaljplaner.

Bullerfrågan bevakas i samtliga planärenden, såväl i våra miljöunderlag som i yttranden över remisser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Framkomligheten i regionen är hög

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden deltar i stadens arbete för en bättre framkomlighet, inte minst då genom att främja miljövänliga transportsätt vilket lyfts fram bland annat i nämndens remissvar över bostadsplaner.

Nämndmål:

1.5.1 MHN ska bidra till att framkomligheten ökar utifrån den täta stadens miljö- och hälsomässiga förutsättningar.

 Uppfylls helt

Kommentar

Delta i samarbeten och bistå bl.a. TRN och Expl. med miljö- och hälsokompetens i arbetet med ökad framkomlighet.

Förvaltningen väcker frågan i enskilda planer och program där frågan inte beaktats.

Främja framkomlighet för gång, cykel, och kollektivtrafik och andra miljövänliga transportsätt

Förvaltningen bevakar såväl i uppströms arbete som vid beredning av planremisser att planområden lokaliseras i goda kollektivtrafiklägen och försörjs med cykelvägar. Hållbara Järvaprojektet startar upp två nya låncykelställen och inviger det upprustade cykelvägnätet i Järva i vår.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

 Uppfylls helt

Kommentar

Kommentar

Miljö- och hälsoarbetet inkl livsmedelskontrollen har många aspekter som direkt bidrar till en ökad trygghet. När det gäller stadens renhet bidrar nämnden t.ex. med tillsyn över återvinningsstationerna. Indikatorn nedan avseende RSA avser risker och möjligheter till förbättringar som kan minska riskerna. För nämndens del togs i VB upp IT-säkerhet, skalskydd för förvaltningsbyggnaden och risken med beroende av nyckelpersoner för kritiska system. Därigenom har samtliga de risker behandlats som identifierats i RSA från tidigare år. I stadens nya RSA för 2014 kan nya områden för åtgärder uppmärksammas.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA		100 %	100 %	100 %	2014

Nämndmål:

1.7.1 Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa

 Uppfylls helt

Kommentar

Prioritera arbetet med risk och väsentlighet och sårbarhet.

Många av nämndens verksamheter har direkt fokus på frågor om hot mot miljö och hälsa. Bl.a. årets särskilda aktiviteter kan nämnas insatserna mot legionellasmitta där förvaltningen ska ägna extra uppmärksamhet åt fastighetsägares förebyggande arbete avseende legionellaspridning. Arbetet pågår med att bygga ett register över öppna kyltorn i staden för att möjliggöra framtida spårningar av legionellautbrott. Förvaltningen delar i stadens arbete med RSA och Styrel samt kommer att genomföra en krisledningsövning under året. Under 2013 genomfördes en inventering av stadens krav inom risk- och säkerhetsarbetet som ligger till grund för årets arbete. Utgångspunkten har därvid framförallt varit Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013–2016.

När det gäller arbetet med risk- och väsentlighet fortsätter arbetet på den befintliga höga nivån med dess policy och kontrollrutiner. Här står framförallt förvaltningens väsentliga och förtroendekänsliga interna processer i centrum.

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden ger bl.a. via stadens webbplats en mycket bra information vilket underlättar stockholmarnas val ang miljö och hälsa. E-tjänsterna utvecklas allt mer och bidrar till allt bättre service till allmänhet och företagare. Inom personalområdet förväntas nämnden ha fortsatt goda resultat vad gäller att vara en attraktiv arbetsgivare och ha en god arbetsmiljö. De mycket goda NKI-värdena som presenterades under 2013 har ytterligare förbättrats vilket framgår av en preliminär summering av 2013 års månadsvärden, dvs årsvärdet för 2013 är NKI 74.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden har en hög prioritering av servicen vilket framgår på en rad olika områden. Kontaktytorna ut mot allmänheten och företagen är stora och instrumenten för att ge en bra service utvecklas fortlöpande. Under 2014 kommer e-tjänsten för rapportering av missförhållanden att integreras med stadens e-tjänstplattform vilket kommer att ge stora utvecklingsmöjligheter när det gäller funktionaliteten. T.ex. kan tjänsterna komma att användas via smartphones och läsplattor.

Nämnden har erhållit 3,9 mnkr för vidareutveckling av e-tjänsten för olägenhetshantering (olägenheter i bostäder och livsmedelsrelaterad). Detta innebär att e-tjänsten utvecklas till att vara förenlig med stadens E-tjänstplattform vilket innebär att ny funktionalitet kan utvecklas. Arbetet pågår enligt plan.

Nämndmål:

2.3.1 Snabb och effektiv service

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden har en hög prioritering av servicen vilket framgår på en rad olika områden. Det under 2013 presenterade NKI-värdet på 72 (som avsåg helåret 2012) var ett "all time high" och har ytterligare förbättrats för 2013 vars NKI-värde visar NKI 74. Sedan januari 2014 har förvaltningen gått över till att lämna uppgifter om de inspektioner förvaltningen har företagit. Samtliga verksamhetsutövare som har varit föremål för inspektion kommer att tillställas en enkät via e-post. Något resultat från det nya arbetssättet har ännu inte inkommit.

Nämnden har också flera andra aktiviteter som syftar till en god service, t.ex. klarspråkssatsningen som ska skapa en bättre kommunikation med verksamhetsutövarna.

Indikatorerna nedan visar nämndens punktlighetsmål har ett bra utfall och prognos så här långt under året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Handläggning av värmepumpans sökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	100 %	100 %	95 %		Tertial 1 2014
 Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningar inom ett dygn	87,1 %	83,1 %	80 %		Tertial 1 2014
 Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	98,5 %	94,6 %	95 %		Tertial 1 2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls helt

Kommentar

Miljöförvaltningen bedöms uppfylla detta mål. Förvaltningen genomför kontinuerligt åtgärder för att förbättra attraktiviteten som arbetsgivare och att erbjuda anställda spännande och utmanande arbeten.

Förvaltningen medverkar i Nyckeltalsinstitutets rakning och jämförs med tvåhundra andra organisationer med avseende på attraktivitet som arbetsgivare. Förvaltningen har fått en poäng på 135 jämfört med en median på 107 för kommuner och 125 för samtliga tvåhundra deltagande organisationer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi		1 st	1 st	5100	2014
Kommentar Förvaltningen planerar att ta in 10 stycken under sommaren.					
 Aktivt Medskapandei ndex		78	80	80	2014
Kommentar Förvaltningen har tagit föregående års medarbetarenkät på stort allvar och följer upp med förbättringsplaner och åtgärder. Vår förväntning är att förbättringstrenden fortsätter och att vi ska nå årsmålet.					
 Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid		100 %	100 %	100 %	2014
Kommentar Ingen förändring mot föregående år.					
 Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare		66 %	100 %	80 %	2014
Kommentar Förvaltningen har satt ett väldigt högt mål men har bland annat i samband med uppföljning av medarbetarenkäten arbetat aktivt med detta område. Insatser har gjorts både på chefs och medarbetarnivå bland annat i samband med lönerevisionen för att bidra till att alla ska känna att krav och förväntningar är tydliga.					
 Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.		87 %	100 %	92 %	2014
Kommentar Förvaltningen har satt ett väldigt högt mål men har bland annat i samband med uppföljning av medarbetarenkäten arbetat aktivt med detta område. Insatser har gjorts både på chefs och medarbetarnivå bland annat i samband med lönerevisionen för att bidra till att alla ska känna att krav och förväntningar är tydliga.					
 Sjukfrånvaro	2,5 %	2,6 %	2,4 %	4,4 %	Tertial 1 2014

Nämndmål:

2.4.1 Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling

 Uppfylls helt

Kommentar

Målet bedöms uppfyllas. Förvaltningen satsar mycket på utbildning och utveckling. Ledarskapsutveckling pågår kontinuerligt och coaching för både chefer och medarbetare erbjuds i större utsträckning från och med årsskiftet. Friskvårdsarbetet har utökats, förvaltningen sponsrar bland annat deltagande i Våruset och Midnattsloppet och hittills har 75 personer anmält sig. Friskvårdsbidraget har också mer än fördubblats.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron på förvaltningen är på en låg nivå och har under perioden sjunkit något. Sjukfrånvaron räknat som rullande 12-månaders genomsnitt var i T1 2014 nere på 2,5%. Förvaltningens mål är att komma ned till 2,4% under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Coaching för chefer och medarbetare	2014-01-01	2014-12-31	
 Utbildning för chefer i rekrytering och kompetensbaserad intervjueteknik	2014-01-01	2014-02-28	
 Utbildning för chefer och medarbetare i rehabilitering.	2014-01-01	2014-12-31	
 Utbildningar för medarbetare och chefer i medarbetarsamtal och lönesättande samtal.	2014-01-01	2014-03-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

 Uppfylls helt

Kommentar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en hög prioritering av effektivitet och översyn av kostnader och intäkter för att få mycket verksamhet ut av sina resurser. Lösningar söks därför som bidrar till ökad kostnadseffektivitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

 Uppfylls helt

Kommentar

I samband med tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall om 81,4 mnkr, dvs. en prognos som jämfört med budget ger ett överskott om 3,2 mnkr. De prognostiserade intäkterna inom projekten ökar pga. att slutbetalningen för projekt BEST om 3,5 mnkr infaller i år. EU-revisionen har haft anmärkningar på projekten BEST, Biogasmax och Catalist trots att stadens revisionskontor tidigare godkänt redovisningarna mot EU. Enligt EU-revisorernas rapport skulle förvaltningen inte tilldelas slutbetalningen samt betala tillbaka en del av redan mottagna bidrag. Förvaltningen har överklagat beslutet och fått rätt.

De prognostiserade intäkter för radontillsynen minskar något men detta uppvägs delvis av ökade intäkter inom andra tillsynsområden t.ex. förskola/skola.

Intäkter och kostnader ökar med 9,6 mkr pga. omslutningsförändringar inom flera projekt samt livsmedelskontrollen.

Ombyggnaden av lokalerna för att bereda utrymme åt Kemikaliecentrum m.fl. uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige skulle enligt tidigare uppgifter bekostas av fastighetskontoret. Nu pekar det mesta på att nämnden får själv bära hela kostnaden. Det beräknas ge en resultatpåverkan på ca. 1,5 mnkr vilken inte har tagits hänsyn till i prognosen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	96,22 %	96,33 %	100 %	100 %	Tertial 1 2014
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	96,2 %	96,3 %	100 %	100 %	Tertial 1 2014
 Nämndens prognossäkerhet T2		-4 %	+/-1 %	+/- 1 %	2014

Nämndmål:

3.1.1 Bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad

Uppfylls helt

Kommentar

Intäktsfinansieringsgraden beräknas ligga i nivå med VP 2014.

Uppföljning av driftbudget

I samband med tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall om 81,4 mnkr, dvs. ett överskott om 3,2 mnkr jämfört med budget om 84,6 mnkr. Prognosen för bruttokostnaderna för förvaltningen är 197,7 mnkr medan intäkterna beräknas uppgå till 116,3 mnkr. Intäkterna ökar beroende på omslutningsförändringar om 9,6 mnkr (se nedan för specifikation) samt slutbetalningen inom EU-projekten Best och Biogasmax om 3,5 mnkr. I prognosen har inte tagits hänsyn till ombyggandskostnader för de lokaler som avser Kemikaliecentrum m.fl uppdrag från kommunfullmäktige. Detta skulle enligt tidigare uppgifter bekostas av fastighetskontoret men nu pekar det mesta på att nämnden får själv bära hela kostnaden. Det beräknas ge en resultatpåverkan på ca. 1,5 mnkr vilken inte har tagits hänsyn till i prognosen.

Nedanstående tabell visar differensen mellan budget år 2014 och helårsprognosen 2014.

(Mkr)	Utfall helår 2013	Budget Helår 2014	Prognos T1
Intäkter			
Plan och Miljö	14,9	15,2	15,3
Hälsoskydd	24,6	25,9	25,5
Livsmedelskontrollen	36,3	38,1	39,9**
Summa tillsynsintäkter	75,8	79,2	80,7
Miljöbilar	2,2	4,3	12,2
Energi och klimat	3,7	5,3	5,7
Järva	2,0	4,0	3,7
Miljöanalys	0,1	0,0	0,0
SLB-analys	8,1	7,8	7,9
E-tjänster	0,0	0,0	4,0
Övriga intäkter	2,6	2,0	2,1
Summa intäkter	94,5	102,6	116,3
Kostnader			
Plan och Miljö	25,4	27,0	27,3
Hälsoskydd	29,4	30,0	30,1
Livsmedelskontrollen	34,2	36,9	38,8**
Summa tillsynskostnader samt myndighetsutövning	89,0	93,9	96,2
Miljöbilar	11,9	12,9	16,5
Energi och klimat	12,4	14,7	15,3
Järva	3,8	4,0	3,7
Miljöanalys	13,0	13,8	13,8
SLB-analys	13,5	12,8	12,9
Förvaltningsledning, nämnd (exkl. MSL)	6,5	7,5	7,5
Verksamhetsstöd	17,1	18,9	18,7
E-tjänster	0,0	0,0	4,0
Övriga gemensamma kostnader	6,7	6,8	6,9
Övriga projekt	-0,8*	1,7	2,0
Finansiella kostnader	0,1	0,2	0,2
Summa kostnader	173,2	187,2	197,7
Netto	78,7	84,6	81,4

*Inklusive upplösning av reserven för risk inom EU-projekten

****** Siffrorna inkluderar avsättningen om 1,3 mnkr som gjordes i bokslut 2013 med anledningen av att timmar inom fast årlig avgift inte hunnit levereras till verksamhetsutövarna. Detta är en omslutning som påverkar livsmedelskontrollens kostnads- och intäktssida.

Tabellen ovan visar inga större avvikelser från budget förutom omslutningsförändringarna samt slutbetalningen för EU-projekten.

Delårsbokslutet januari - april 2014

Förvaltningens nettoresultat uppgick för perioden januari – april till 27,4 mnkr jämfört med budgeterade 28,2 mnkr. Avvikelsen beror främst på att budgeten är beräknad med en genomsnittlig intäkt och kostnad varje månad. På en rad områden har arbete påbörjats men ännu inte fakturerats, till exempel timtillsyn inom miljöbalken, tekniska undersökningar inom SLB-analys samt för miljöbilsprojekten. Dessa intäkter kommer emellertid att inflyta senare under året. Detsamma gäller kostnader som är knutna till dessa intäkter.

Omslutningsförändringar

Nämnden begär omslutningsförändring med sammanlagt 9,6 mnkr för

- ökade kostnader och intäkter för utveckling av e-tjänster (SLKs beslut om finansiering av projekt inom ramen för digital förnyelse Dnr 031-1814/2013). Omslutningsförändring: 4,0 mnkr
- ökade kostnader och intäkter inom projekt Elbilsupphandling. Omslutningsförändring: 3,0 mnkr
- ökade kostnader och intäkter inom projekt Cleantruck. Omslutningsförändring: 1,3 mnkr
- ökade kostnader och intäkter inom livsmedelskontrollen för icke-levererade timmar för fast årlig avgift 2013. Omslutningsförändring: 1,3 mnkr

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls helt

Nämnden har en hög kostnadsmedvetenhet och prövar ständigt vägar för att få mer resultat ut av givna medel. Bl.a. pågår ett antal LEAN-baserade projekt som syftar till en effektivare hantering av flera administrativa rutiner. Nämnden är jämförelsevis liten men har extra kostnader för sin särskilda roll som speciallagsreglerad nämnd. Resurser måste ändå finnas för utveckling och förnyelse. Bl.a finns kostnader för särskilda system som Ecos och e-tjänster som är unika för nämnden. T.ex. har nämnden extra kostnader om 0,5 mnkr/år pga speciallösning för att åtgärda den låga kapaciteten i nätverket.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna		16,67 %	18 %	minska	2014
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen		0 st	0 st	tas fram av nämnden	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Tas fram under 2014.			
 Nämnden ska i verksamhetsplan 2014 klargöra hur den kommer att genomföra det verksamhetsspecifika EU-positionspapperet som har antagits i enlighet med policy om EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Nämndens verksamhetsspecifika EU-positionspapper kommer genomföras genom aktiviteterna: Bevaka EU-initiativ och försöka påverka EU-regelverket inom nämndens verksamhetsområde; lyfta och driva stadens och nämndens intressen i Eurocitiesnätverket; genomföra strategiskt viktiga EU-projekt.			

Nämndmål:

3.2.1 Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer

 Uppfylls helt

Kommentar

Verksamhetsstöd fortsätter genomgången av förvaltningens administrativa processer med målet att förenkla och säkerställa att teknikens möjligheter utnyttjas maximalt. Syftet är att identifiera och eliminera alla faktorer i processen som inte tillför nytta. Arbetet sker som planerat vilket innebär att under 2014 ska processkartläggningar göras av; rekryterings-, anställnings och introduktionsprocesserna samt processen för fakturering av årlig avgift inom miljöbalken. Därutöver ska en Lean genomgång göras av leverantörsreskontra.

Förvaltningen räknar också med att genomföra sitt omfattande interna utbildningsprogram för

2014 som framförallt syftar till en högre kompetens särskilt inom administrativa processer såsom t.ex. ärendehanteringssystemet Ecos och de ekonomiska rutinerna men också en högre juridisk kompetens.

Ett arbetet pågår med att övergå till processororienterad informationsredovisning och under 2014 ska miljöförvaltningen anslutas till E-arkivet. I takt med att allt fler arbetsuppgifter kan utföras elektroniskt, blir det möjligt att utföra en del arbete på andra platser än vid det egna skrivbordet. Det innebär även att informationen blir tillgänglig "för alla hela tiden" dvs ett viktigt steg mot "Öppen data". Under 2014 kommer en del av det gamla pappersarkivet att levereras till stadsarkivet. Det minskar arbetet med åkersökningar och utlämning av äldre handlingar på förvaltningen.

2013 antog staden ett nytt program för digital förnyelse. Miljöförvaltningen kommer under 2014 utgå från programmet och tillämpa de nya riktlinjerna.

Det pågår ett stort arbete med att förbereda en förnyelse av förvaltningens ärendehanteringssystem ECOS. Det handlar bland annat om att göra kravspecifikationer, att kvalitetsgranska och rätta befintlig information i ECOS, att övergå till en mer processororienterad informationshantering samt att samarbeta mer med andra kommuner som använder samma system. Förnyelsen ska möjliggöra effektiviseringar och modernare arbetssätt.

Utbytet av de datorer som hyrdes av Volvo IT vid övergången till GS-IT pågår. I samband med bytet görs en översyn att göras av olika arbetssätt och vilken utrustning som på bästa sätt stöder medarbetarna i deras arbete.

Miljöförvaltningen har idag tidredovisning i Agresso, ECOS, Personec, Excel och Lisa. Vilka som tidredovisar vad, i vilka system, varierar i viss utsträckning mellan olika personalgrupper. Förvaltningen har inlett en undersökning av möjligheten att förenkla och effektivisera tidredovisningen bl.a. genom att minska antalet tidredovisningssystem.

Synpunkter och klagomål

Nämnden har hittills under året inte fått in någon så kallad serviceanmärkning. Pga av nämndens roll som myndighet hanteras utöver de fåtaliga serviceanmärkningarna, många överklaganden vilka ibland innehåller synpunkter på servicen. Dessa tar nämnden till sig och är underlag för förbättringar. Nämnden har en stor kontaktyta ut mot samhällets invånare och företagare och frågor om service är viktig och ständigt aktuell